

**T. C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**KÜTAHYA MERKEZDE GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLERİ İLE TAŞRADA GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ÖZ YETERLİLİKLERİNİN
İNCELENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI**

Alpaslan KANTARCIOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KÜTAHYA
2018**

**T. C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**KÜTAHYA MERKEZDE GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLERİ İLE TAŞRADA GÖREV YAPAN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ ÖZ YETERLİLİKLERİNİN
İNCELENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI**

Alpaslan KANTARCIOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
Doç. Dr. Alparslan ÜNVEREN**

**KÜTAHYA
2018**

ONAY SAYFASI

Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne:

Alpaslan KANTACIOĞLU'un hazırladığı "Kütahya Merkezde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenleri İle Taşrada Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi ve Karşılaştırılması" başlıklı Yüksek Lisans tez çalışması jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Programında Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

(Tarih .../.../ 2018)

İmzalar

Jüri Başkanı : Doç. Dr. Alparslan ÜNVEREN
DPÜ BESYO Öğretim Üyesi

Danışman : Doç. Dr. Alparslan ÜNVEREN
DPÜ BESYO Öğretim Üyesi

Üye : Doç. Dr. Mehmet DEMİREL
DPÜ BESYO Öğretim Üyesi

Üye : Doç. Dr. Sinan AKIN
SDÜ BESYO Öğretim Üye

ONAY:

Bu tez Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Muhammet Dönmez

Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde, değerli bilgilerini benimle paylaşan, kendisine ne zaman danışsam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden gelenden fazlasını sunan her sorun yaşadığımda yanına çekinmeden gidebildiğim, güler yüzünü ve samimiyetini benden esirgemeyen kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Alparslan ÜNVEREN'E teşekkürü bir borç biliyor şükranlarımı sunuyorum.

Araştırma verileri analiz çalışmalarında benden desteğini esirgemeyerek kıymetli zamanını benim için ayıran değerli hocam Doç. Dr. Mehmet DEMİRELE Sonsuz teşekkür ediyorum.

Araştırmanın başından sonuna kadar manevi desteklerini esirgemeyen eşim ve oğluma da teşekkür ediyorum.

ÖZET

Kantarciođlu, A. Kütahya Merkezde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenleri İle Taşrada Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi Ve Karşılaştırılması, Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Programı Yüksek Lisans Tezi, Kütahya, 2018. Beden eğitimi öğretmenlerinin merkezde görev yapması ile taşrada görev yapmasının mesleki öz yeterlilik düzeyi açısından farklılık meydana getirip getirmediğinin belirlenmesi, bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için literatür taraması ve anket uygulaması yöntemlerinden bir arada faydalanılmıştır. Araştırma gereğince Kütahya il merkezi ve taşrada görev yapan toplam 120 beden eğitimi ile görüşülmüştür. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre merkezde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile taşrada görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki öz yeterlilik düzeyleri arasında bir farklılık bulunmamaktadır. Kütahya ilindeki 120 öğretmenin yanıtları aracılığıyla sonuca ulaşılması, araştırmanın sınırlılıklarını meydana getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öz yeterlilik, Mesleki öz yeterlilik, Öğretmenler, Beden eğitimi öğretmenleri.

ABSTRACT

Kantarcioglu, A. Comparing The Occupational Self-Efficacy Of The Physical Education Teachers Who Are Working In Kütahya Center And The Physical Education Teachers Who Are Working In Country, Dumlupinar University, Institute of Health Sciences, Master of Science Thesis, Program of Physical Education And Department of Sport, Kutahya, 2018. The basic goal of this study is understanding if there is a difference between the occupational self-efficacy of the physical education teachers who are working in Kütahya center and the teachers who are working in the countryside. For reaching to the goal of the study the literature review methodology has been selected and also a questionnaire has been applied. For the research interview has done with 120 teachers who are working in Kütahya Center and in country side. According to the results there is not any difference between the occupational self-efficacy of the physical education teachers who are working in Kütahya center and the teachers who are working in the countryside. The study contains 120 teachers who are in Kütahya and this is the limitedness of the research.

Keywords: Self- Efficacy, Occupational Self-Efficacy, Teachers, Physical education teachers

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı	1
1.2. Problem Cümlesi	2
1.2.1. Alt Problemler.....	2
1.3. Araştırmanın Hipotezleri	3
1.4. Varsayımlar	3
1.5. Kapsam ve Sınırlılıklar.....	3
1.6. Çalışmanın Önemi	4
1.7. Çalışmanın Yöntemi.....	4
1.8 Çalışma Planı.....	5
2. GENEL BİLGİLER.....	6
2.1. Öz Yeterlilik	6
2.1.1. Öz Yeterlilik Tanımı	6
2.1.2. Öz Yeterlilik İnancının Oluşumu.....	7
2.1.3. Öz Yeterliliği Etkileyen Faktörler	9
2.1.4. Öz Yeterlilik Kaynakları.....	11
2.1.5. Öz Yeterlilik Türleri	12
2.1.6. Bireylerde Öz Yeterlilik Düzeyine Göre Özellikler	12
2.2. Mesleki Öz Yeterlilik	14
2.2.1. Mesleki Öz Yeterlilik Tanımı	14
2.2.2. Mesleki Öz Yeterlilik İnancının Oluşumu.....	15
2.2.3. Mesleki Öz Yeterliliği Etkileyen Faktörler	17

2.2.4. Mesleki Öz Yeterlilik Kaynakları	18
2.2.5. Öz Yeterlilik Düzeyinin Meslekler Üzerine Etkileri	20
2.3. Konuyla İlgili Türkiye'de Yapılan Çalışmalar	21
2.4. Konuyla İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar	23
3. GEREÇ VE YÖNTEM	25
3.1. Araştırmanın Amacı	25
3.2. Araştırmanın Problemi	25
3.3. Araştırmanın Önemi	25
3.4. Araştırmanın Yöntemi	26
3.5. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	26
3.6. Verilerin Analizi	26
4. BULGULAR	27
5. TARTIŞMA	86
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	89
KAYNAKÇA	92

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

ONAY SAYFASI.....	iii
Tablo 2.1: Düşük ve Yüksek Öz Yeterlilik Özelinde Mesleki Öz Yeterlilik İnancının Oluşumu.....	16
Tablo 4.1: Cinsiyet Dağılımı.....	27
Tablo 4.2. Meslekte Çalışma Yılı Dağılımı.....	28
Tablo 4.3. Çalışılan Yerleşim Yerine Ait Frekans Dağılımı	29
Tablo 4.4. Çalıştığını Kuruma Ait Frekans Dağılımı	30
Tablo 4.5. Aylık Gelir Dağılımı	31
Tablo 4.6. Eş Eğitim Düzeyine Ait Frekans Dağılımı	32
Tablo 4.7. Düzenli Spor Yapma Durumuna Ait Frekans Dağılımı.....	33
Tablo 4.8. İlgili Olunan Spor Branşına Ait Frekans Dağılımı	34
Tablo 4.9. Spor Düzeyine Ait Frekans Dağılımı	35
Tablo 4.10. Milli Sporcu Olma Durumuna Ait Frekans Dağılımı	36
Tablo 4.11. “Sınıfta İşlediğim Konuyu, Önceki ve Sonraki Konularla İlişkilendirebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	37
Tablo 4.12. “Öğrencileri Güdüleyici Hazırlık Etkinlikleri Sunabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	38
Tablo 4.13. “Hedef Davranışlara Uygun Araç-Gereç Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	39
Tablo 4.14. “Gerekirse Hedef Davranışlara Uygun Araç-Gereç Hazırlayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	40
Tablo 4.15. “Drama, Gezi, Gösteri, Gözlem, Deney, Panel Bireysel Ve Grup Çalışmaları Gibi Etkinlikleri Kolaylıkla Uygulayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	41
Tablo 4.16. “Ödülleri Etkili Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	42
Tablo 4.17. “Öğrencilere Derste Uygun Dönütler Verebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	43
Tablo 4.18. “Dersin Sonunda Öğrencilerin Hedef Davranışlara Ulaşma Düzeylerini Değerlendirebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	44

Tablo 4.19. “Öğrencilerime, Sınıfta Kendilerini Özgürce İfade Edebilecekleri Bir Öğrenme Ortamı Hazırlayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı ..	45
Tablo 4.20. “Dersi Amacına Uygun Biçimde Sürdürebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	46
Tablo 4.21. “Ders Sırasında İstenmeyen Öğrenci Davranışlarını Önleyebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	47
Tablo 4.22. “Sınıf İçi Yaptırımları Etkili Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	48
Tablo 4.23. “Ders Süresini Etkin Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.	49
Tablo 4.24. “Öğrencilerin Öğrenme Düzeylerine Uygun Yöntem Ve Teknikleri Uygulayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	50
Tablo 4.25. “Hedef Davranışlara Uygun Yöntem Ve Teknikleri Uygulayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	51
Tablo 4.26. “Öğrenme-Öğretme Sürecine Olumsuz Etki Edebilecek Durumları Tolere Edebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	52
Tablo 4.27. “Araç-Gereç ve Kaynakları Uygun Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	53
Tablo 4.28. “İletişim Sürecine İlişkin Becerileri Etkin Biçimde Kullanma Konusunda Özel Bir Yeteneğim Olduğuna İnanıyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	54
Tablo 4.29. “Vücut Dilimi Etkin Bir Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	55
Tablo 4.30. “Velilerle Rahat İletişim Kurabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	56
Tablo 4.31. “Okul Yöneticileri, Meslektaşlarım Ve Okul Personeli İle Kolay İletişim Kurabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	57
Tablo 4.32. “Öğretmenlik Yapabilmek İçin Özel Bir Yeteneğe Sahip Olduğumu Düşünüyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	58
Tablo 4.33. “Çocuklarla Çalışmaktan Hoşlanırım.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	59
Tablo 4.34. “İyi Bir Öğretmen Olacağıma (Olduğuma) İnanıyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	60
Tablo 4.35. “Amaçları Ve Hedef Davranışları Açık Biçimde İfade Edebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	61

Tablo 4.36. “Bireysel Ve Sosyal Farklılıkları Dikkate Alarak Günlük Ders Planı Yapabilirim” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	62
Tablo 4.37. “Planlama Yaparken Hedef Davranışları Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretim Etkinlikleri Düzenleyebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	63
Tablo 4.38. “Yeterli Düzeyde Alan Ve Genel Kültür Bilgisine Sahip Olduğuma İnanıyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	64
Tablo 4.39. “İstenen Konu İle İlgili İlke Ve Kavramları Anlaşılabilir Biçimde Öğretebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	65
Tablo 4.40. “Öğrencilerin Anlatılan Konuya İlişkin Sorularına Uygun Ve Yeterli Cevaplar Verebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	66
Tablo 4.41. “Türk Milli Eğitiminin Amaçlarına Ve İlkelerine Uygun Olarak Öğretmenlik Görevimi Yeriine Getirebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	67
Tablo 4.42. “Sınav Ve Ödev Gibi Öğrenci Ürünleri, Notlandırma Ölçütleri Kullanarak Değerlendirebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	68
Tablo 4.43. “Öğretmenlik Mesleğinin “Dinamik” Olduğunu Düşünüyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	69
Tablo 4.44. “Bir Dersi Planlarken, O Planı Yürütebileceğime Güvenirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	70
Tablo 4.45. “Öğrencilerin Düzeylerine Uygun, Onları Düşünmeye Sevk Edecek Sorular Sorabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	71
Tablo 4.46. “Beklenmeyi Tolere Edebilme Özelliğine Sahip Olduğumu Düşünüyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı	72
Tablo 4.47. “Herkesin Öğretmen Olabileceğini Düşünüyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	73
Tablo 4.48. “Bilgiyi Sosyal Yapılandırmış Bir Şekilde Öğrenciye Kazandırabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı.....	74
Tablo 4.49. Ölçeğe Ait Tanımlayıcı İstatistikler	75
Tablo 4.50. Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeylerine Ait Dağılımı	75
Tablo 4.51. Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyi ile Merkez ve Taşra Arasındaki İlişki	75

Tablo 4.52. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Cinsiyet İle İlişkisi	76
Tablo 4.53. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Meslekte Çalışma Yılı İle İlişkisi	77
Tablo 4.54. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Çalışılan Kurum İle İlişkisi.....	78
Tablo 4.55. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Aylık Gelir İle İlişkisi	79
Tablo 4.56. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Eş Eğitim Düzeyi İle İlişkisi	80
Tablo 4.57. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Düzenli Spor Yapma Durumu İle İlişkisi	81
Tablo 4.58. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Spor Branşı İle İlişkisi	82
Tablo 4.59. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Spor Düzeyi İle İlişkisi	83
Tablo 4.60. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Milli Sporcu Olma Durumu İle İlişkisi	84

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1. Öz Yeterlilik İnancının Oluşumu (Arslan ve Balkıs, 2016: 11).	8
Şekil 2.2: Öğretmenlerde Öz Yeterliliği Etkileyen Faktörler (Özerkan, 2007: 37)...	10
Şekil 2.3. Öz Yeterlilik Düzeyi ve Sonuç Beklentileri (Özerkan, 2007: 35).	13
Şekil 2.4. Mesleki Öz Yeterlilik Kaynakları ve Öz Yeterlilik Yargısının Oluşumu (Yıldırım, 2011: 19).	19
Şekil 4.1. Cinsiyet Dağılımı.....	27
Şekil 4.2. Meslekte Çalışma Yılı Dağılımı	28
Şekil 4.3. Çalışılan Yerleşim Yeri Dağılımı	29
Şekil 4.4. Çalışılan Kurum Dağılımı.....	30
Şekil 4.5. Aylık Gelir Dağılımı.....	31
Şekil 4.6. Eş Eğitim Düzeyi Dağılımı.....	32
Şekil 4.7. Düzenli Spor Yapma Durumu Dağılımı	33
Şekil 4.8. İlgili Olunan Spor Branşı Dağılımı	34
Şekil 4.9. Spor Düzeyi Dağılımı	35
Şekil 4.10. Milli Sporcu Olma Durumu Dağılımı	36
Şekil 4.11. İfade 1 Dağılımı.....	37
Şekil 4.12. İfade 2 Dağılımı.....	38
Şekil 4.13. İfade 3 Dağılımı.....	39
Şekil 4.14. İfade 4 Dağılımı.....	40
Şekil 4.15. İfade 5 Dağılımı.....	41
Şekil 4.16. İfade 6 Dağılımı.....	42
Şekil 4.17: İfade 7 Dağılımı.....	43
Şekil 4.18. İfade 8 Dağılımı.....	44
Şekil 4.19. İfade 9 Dağılımı.....	45
Şekil 4.20. İfade 10 Dağılımı.....	46
Şekil 4.21. İfade 11 Dağılımı.....	47
Şekil 4.22. İfade 12 Dağılımı.....	48
Şekil 4.23. İfade 13 Dağılımı.....	49
Şekil 4.24. İfade 14 Dağılımı.....	50
Şekil 4.25. İfade 15 Dağılımı.....	51

Şekil 4.26. İfade 16 Dağılımı.....	52
Şekil 4.27. İfade 17 Dağılımı.....	53
Şekil 4.28. İfade 18 Dağılımı.....	54
Şekil 4.29. İfade 19 Dağılımı.....	55
Şekil 4.30. İfade 20 Dağılımı.....	56
Şekil 4.31. İfade 21 Dağılımı.....	57
Şekil 4.32. İfade 22 Dağılımı.....	58
Şekil 4.33. İfade 23 Dağılımı.....	59
Şekil 4.34. İfade 24 Dağılımı.....	60
Şekil 4.35. İfade 25 Dağılımı.....	61
Şekil 4.36. İfade 26 Dağılımı.....	62
Şekil 4.37. İfade 27 Dağılımı.....	63
Şekil 4.38. İfade 28 Dağılımı.....	64
Şekil 4.39. İfade 29 Dağılımı.....	65
Şekil 4.40. İfade 30 Dağılımı.....	66
Şekil 4.41. İfade 31 Dağılımı.....	67
Şekil 4.42. İfade 32 Dağılımı.....	68
Şekil 4.43. İfade 33 Dağılımı.....	69
Şekil 4.44. İfade 34 Dağılımı.....	70
Şekil 4.45. İfade 35 Dağılımı.....	71
Şekil 4.46. İfade 36 Dağılımı.....	72
Şekil 4.47. İfade 37 Dağılımı.....	73
Şekil 4.48. İfade 38 Dağılımı.....	74

1. GİRİŞ

Öğretmenlik mesleği, toplumların geleceklerinin yetiştirilmesi konusunda üstlenilen roller sebebiyle son derece önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle öğretmenliklerin öz yeterlilikleri sıkça araştırılmaktadır. Öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin öğrencilerin gelişimine doğrudan etkisinin olması, bu konuda sıkça araştırma yapılmasındaki başlıca etkidir ve böyle bir çalışmanın hazırlanmasında etkili olmuştur.

Öz yeterlilik denildiğinde yürütülen mesleğe ilişkin beceri düzeyi akla gelmektedir. Öz yeterlilik düzeyinin mesleki başarının temel belirleyicilerinden bir tanesi konumunda olması, öz yeterlilikle ilgili dikkate alınması gereken ayrıntılardan birisidir.

Bireyin kendisiyle ilgili olarak yeterlilik düşüncelerini yansıtan öz yeterlilik, aynı zamanda kariyer gelişimi açısından da etkisini göstermektedir. Öz yeterlilik vasıtası ile bireyler buldukları konum ile bulunmak istedikleri konuma dair değerlendirme yapma olanağına sahip olacaklardır. Bu da öz yeterlilik ile ilgili yapılan araştırmaların önem düzeyini artıran bir faktör olarak görünmektedir.

Öğretmenlik açısından değerlendirme yapıldığında ise öz yeterlilik diğer mesleklere oranla daha önemli bir konumdadır. Bunun nedeni ise öğretmenlerin öz yeterliliklerinin öğrencilerin gelişimlerine doğrudan yansımasıdır. Öğretmen öz yeterliliklerinin öğrencilerin gelişimiyle doğrudan etkileşim halinde olması, bu çalışma konusunun seçilmesindeki temel etkenlerden biridir.

Öğretmenlerin öz yeterlilikleri konusunda dikkate alınması gereken hususlardan bir tanesi de sahip olunan olanaklardır. Çalışmada il merkezinde görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeyleri ile taşrada görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeyleri hakkında karşılaştırma yapılacaktır. Böylece bu konudaki farklılık ve benzerliklere dair fikir sahibi olunacaktır.

1.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlik mesleğinde öz yeterliliğin yeri ve önemini açıklamak olarak belirlenmiştir. Ayrıca Kütahya il merkezinde görev yapan öğretmenler ile taşrada görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilikleri arasında

karşılaştırma yapılması da çalışmanın öncelikli amaçları arasında kendisine yer edinmiştir. Çalışmanın bu amaçlarının gerçekleştirilmesi ile birlikte yeni sporcuların yetişmesinde eğitimcilerin yeterliliklerinin belirlenmesi suretiyle spor bilimine katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi; Kütahya merkezde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile taşrada görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki özyeterliliklerinin, cinsiyet, meslekte çalışma yılı, çalışılan kurum ,eş eğitim düzeyi, aylık gelir, düzenli spor yapma, spor düzeyi, milli sporcu değişkenleriyle ilişkisi var mıdır? olarak ifade edilebilir. Bu araştırma için aşağıda belirtilen problemler sınanacaktır.

1.2.1. Alt Problemler

1. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin cinsiyet değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
2. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin meslekte çalışma yılı değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
3. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin çalışılan kurum değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
4. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin eş eğitim düzeyi değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
5. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin aylık gelir değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
6. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin düzenli spor yapma durumu değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
7. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin spor branşı değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
8. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin spor düzeyi değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
9. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin milli sporcu olma değişkeni ile ilişkisi var mıdır?

1.3. Araştırmanın Hipotezleri

1. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin cinsiyet değişkeni ile ilişkisi yoktur.
2. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin meslekte çalışma yılı değişkeni ile ilişkisi yoktur.
3. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin çalışılan kurum değişkeni ile ilişkisi yoktur.
4. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin eş eğitim düzeyi değişkeni ile ilişkisi yoktur.
5. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin aylık gelir değişkeni ile ilişkisi yoktur.
6. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin düzenli spor yapma durumu değişkeni ile ilişkisi yoktur.
7. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin spor branşı değişkeni ile ilişkisi yoktur.
8. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin spor düzeyi değişkeni ile ilişkisi yoktur.
9. Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin milli sporcu olma değişkeni ile ilişkisi yoktur.

1.4. Varsayımlar

1. Katılımcıların Öybe (Öğretmen yeterlilik bilgi envanteri) ölçeğine verdikleri yanıtlar var olan durumu yansıtmakta olduğu kabul edilmiştir.
2. Bu araştırmada literatür taramasında elde edilen sonuçlar ile örneklem gruptan alınan verilerin doğru ve yeterli olduğu kabul edilmiştir.
3. Bu araştırmada uygulanan ölçek amaçlanan ve planlanan hedefler için yeterli kabul edilmiştir.
4. Ankete katılanların bütün soruları doğru anladıkları varsayılmıştır.

1.5. Kapsam ve Sınırlılıklar

1. Bu araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kütahya merkez ve taşrada görev yapan kadrolu beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle sınırlandırılmıştır.

2. Bu araştırma Kütahya merkez ve taşrada görev yapmakta olan 120 beden eğitimi ve spor öğretmeni ile sınırlandırılmıştır.
3. Araştırma bulguları uygulandığı zaman dilimi içinde sınırlandırılmıştır.

1.6. Çalışmanın Önemi

Öğretmenlerin öz yeterliliklerinin sahip olduğu rolleri açıklayacak olması, çalışmayı önemli hale getirmektedir. Çalışmada öz yeterlilik kavramının yanı sıra mesleki öz yeterliliğin araştırılacak olması da çalışmanın önemi içeriğinde yer almaktadır. Öğretmenlerin öz yeterliliklerinin gelecek nesillerin yetişmesinde etkili olması, çalışmanın önemini oluşturan bir başka husustur.

1.7. Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışmada öz yeterlilik ve mesleki öz yeterlilik kavramlarını açıklamak için literatür taraması yönteminden faydalanılacak ve güncel literatür taranacaktır. Merkezde görev yapan öğretmenler ile taşrada görev yapan öğretmenleri öz yeterlilik açısından karşılaştırabilmek için ise anket uygulaması yönteminin kullanılması planlanmaktadır. Literatür taraması ve anket uygulamasından bir arada faydalanılması, çalışmanın yöntemini oluşturmaktadır.

- Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan araştırmacı tarafından oluşturulan 12 soruluk anket formu demografik değişkenler, öğretmenlerin kişisel bilgi dağılımlarının belirlenebilmesine yönelik bilgi formu yer almaktadır.
- İkinci bölümde Araştırmacı 38 soruluk Öğretmenlik Yeterlilik Belirleme Ölçeğinden (ÖYBE) oluşmaktadır.

Envanteri oluşturan 38 madde YÖK/Dünya Bankası milli eğitim geliştirme projesinde (1998) yer alan yeterlilik göstergeleri doğrultusunda oluşturulmuştur.

Maddeler öğretmen davranışlarını içerecek şekilde ve Bandura'nın önerimleri doğrultusunda ' her zaman, sık sık, bazen, arada sırada, hiçbir zaman' şeklinde ifade edilmiştir.

Öğretmenlerden her bir ifadeyi dikkatli okumaları ve ifadelerde belirtilen 5'li likert ölçekte cevaplamaları istenmiştir.

Elde edilen verilerle madde toplam puan korelasyonları hesaplanmış ve 0,001 düzeyinde anlamlı ilişki gösteren 38 madde geçerli sayılmıştır.

Öybe'nin iç tutarlılığı Cronbach Alpha ile hesaplanmış ve 0,92 olarak bulunmuştur.

Öz yeterlilik testinden alınabilecek en yüksek puan 190, en düşük puan 38 dir.

Bu durumda öğretmenlik öz pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı testi yeterlilik puan aralıkları şöyledir.

Düşük -38,00-89,00

Orta -90,00-141,00

Yüksek – 142,00-190,00

1.8 Çalışma Planı

Çalışmanın planı aşağıdaki gibidir.

- Birinci bölümde –giriş, yani bu bölümde- çalışmada nasıl bir yol izleneceği hakkında bilgilendirme yapılacaktır.
- İkinci bölümde öz yeterlilik ve mesleki öz yeterlilik kavramsal çerçevesi açıklanacaktır.
- Gereç ve yöntemden oluşan üçüncü bölümde araştırmayla ilgili ulaşılan veriler yer alacaktır.
- Bulguların açıklanması sonrasında tartışma, sonuç ve öneriler bölümleri yazılarak çalışma sonlandırılacaktır.

Böyle bir çalışma hazırlanması ile birlikte öğretmenlerin öz yeterlilikleri ile ilgili literatüre katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

Çalışmanın ikinci bölümü genel bilgilerin incelenmesine ayrılmıştır. Bu kapsamda yapılacak olan değerlendirmede ilk olarak öz yeterlilik hakkında bilgi verilecektir. Ardından mesleki öz yeterlilik hakkında incelemelerde bulunularak genel bilgiler bölümü sonlandırılacaktır.

2.1. Öz Yeterlilik

Öz yeterlilik, insanların yetenekleri ve yeteneklerine olan inançları ile ilişkilendirilen bir kavramdır (Uysal ve Kösemen, 2013: 217). Öz yeterlilik kavramının açıklanacağı bu kısımda sırasıyla öz yeterlilik tanımı, öz yeterlilik inancının oluşumu, öz yeterliliği etkileyen faktörler, öz yeterlilik kaynakları, öz yeterlilik türleri ve bireylerde öz yeterlilik düzeyine göre özellikler başlıkları altıdan açıklama getirilecektir. Böylece öz yeterlilik kavramının sahip olduğu kapsamın belirlenmesine katkıda bulunulacaktır.

2.1.1. Öz Yeterlilik Tanımı

Literatüre öz yeterlilik kavramını kazandıran Albert Bandura, öz yeterliliği açıklarken bireyin yeteneklerine yönelik inancı şeklinde tanımlama yapmıştır (Bandura, 2005: 307). Araştırmacının bu açıklaması, gelecekteki araştırma ve tanımlara ışık tutması sebebiyle önemli bir yere sahiptir.

Öz yeterlilik kavramı, birçok farklı bağlamda değerlendirilen bir yapıdadır. Öz yeterlilik; yazma öz yeterliliği, akademik öz yeterlilik gibi farklı şekillerde açıklanabilen bir yapıdadır. Öz yeterlilik ile ilgili yapılan tanımlarda karşılaşılan durumlarla baş etme ve değişimi sağlama yetkinliği şeklinde bir açıklama söz konusudur (Arseven, 2016: 69).

Başka bir tanımda öz yeterlilik “bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı bir şekilde yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı” biçiminde açıklanmaktadır (Timur ve Taşar, 2013: 59). Görüldüğü üzere öz yeterlilik kavramı insanların yetenek ve kapasiteleri ile ilişkilendirilen bir yapıya sahiptir.

Öz yeterlilik ile ilgili tanımlardan bazıları aşağıdaki gibidir (Uysal, 2013: 144):

“İnsanların istenen bir sonuca ulaşmada belli bir durumda sergileyecekleri yeteneklerine olan inancı”,

“Bir eylemin planlanması, gerekli becerilerin farkında olunması ve örgütlenmesi, zorluklarla birlikte elde edilecek kazançların gözden geçirilmesi sonucunda oluşan güdülenme düzeyi”,

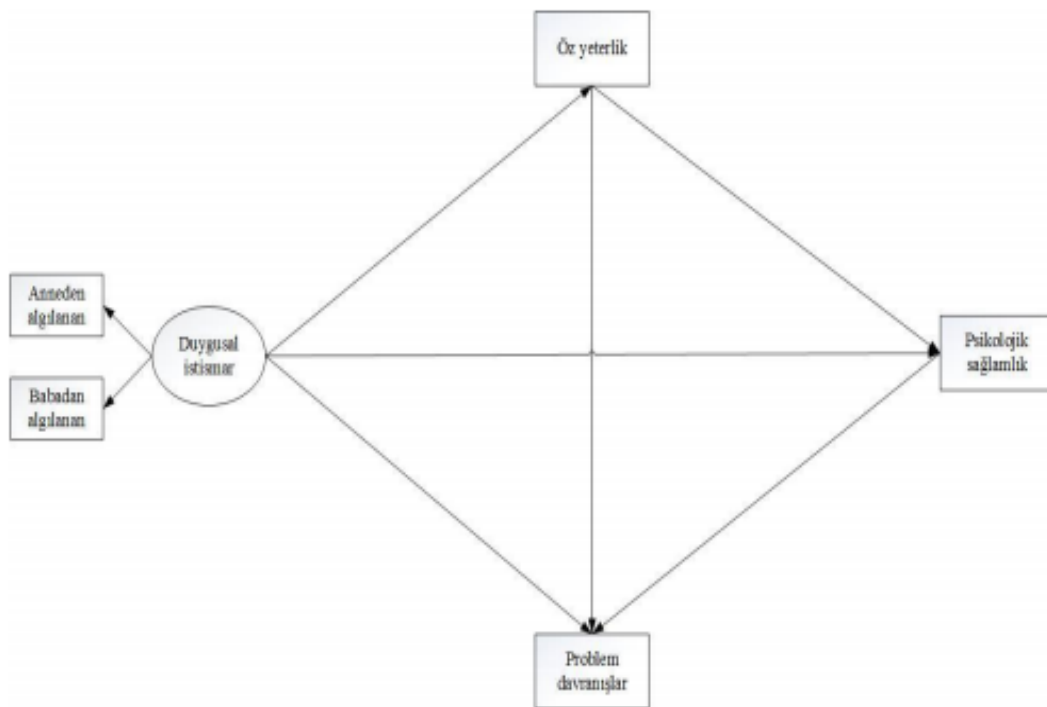
“Bireyin yaşamındaki olaylarda davranış ve becerilerini ortaya koyma kapasiteleri hakkında kendilerine ilişkin inançlarıdır”.

Yapılan tanımlardan hareketle öz yeterlilik kavramının farklı şekillerde açıklanmasının mümkün olduğu ve oldukça geniş bir kapsamının bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmada öz yeterlilik ile ilgili açıklama getirilirken bu durum göz önünde bulundurulacaktır.

2.1.2. Öz Yeterlilik İnancının Oluşumu

Öz yeterlilik inancı, durumluk ya da süreklilik içeren bir yapıda olabilir (Kartopu, 2015: 24). Bu durum öz yeterlilik inancının oluşumu süreci içerisinde de belirleyici olmaktadır.

Öz yeterliliğin oluşumunda aşağıdaki şekil açıklayıcı rol üstlenmektedir.

Şekil 2.1. Öz Yeterlilik İnancının Oluşumu (Arslan ve Balkıs, 2016: 11).

Şekil 2.1’de görüldüğü üzere öz yeterlilik inancının oluşumunda anne ve babadan algılanan duygusal istismarın yanında problemleri olarak nitelendirilen davranışların etkisi bulunmaktadır. Bunun yanında psikolojik sağlamlığın da öz yeterlilik inancının oluşumunda etkisinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Öz yeterlilik inancının oluşumunun bir süreç etrafında şekillendiğini göstermesi bakımından bu verilerin bilinmesinde fayda vardır.

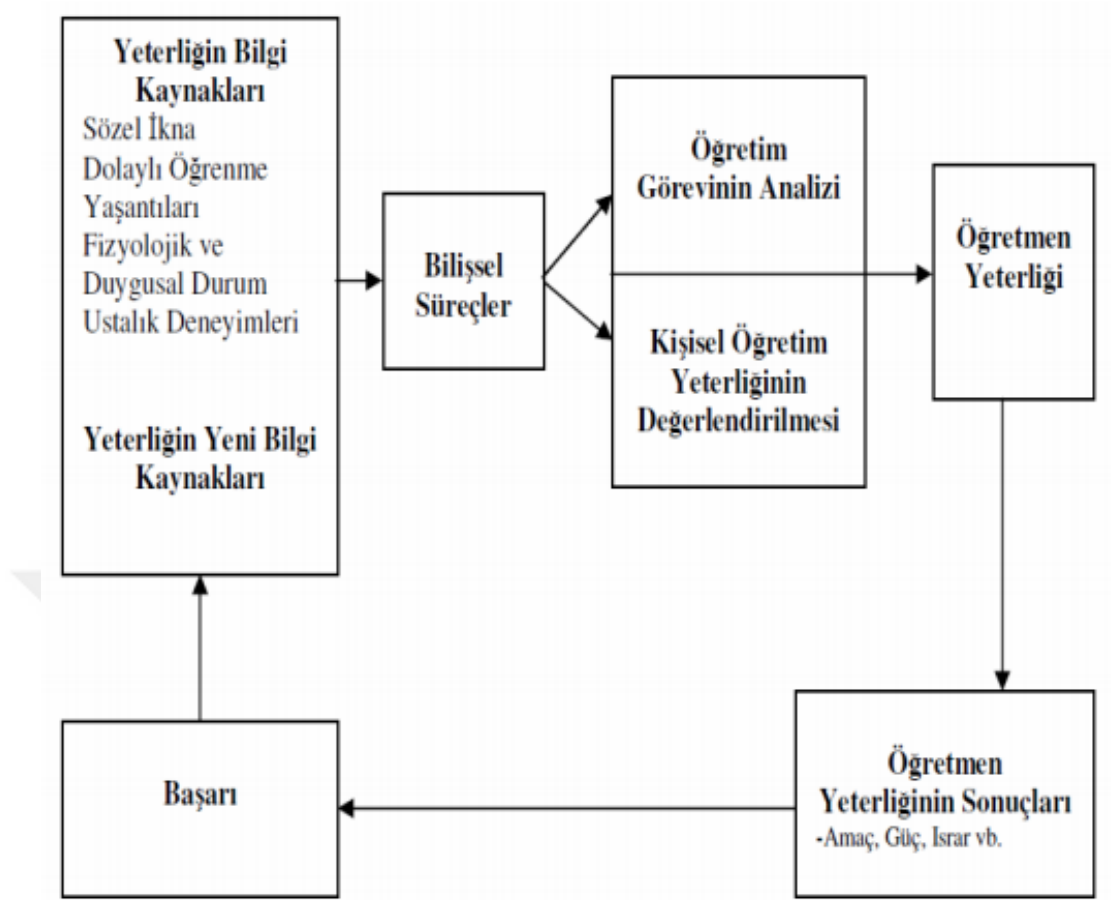
Öz yeterlilik inancı, davranış değişiklikleri ile doğru orantılı bir ilişkiye sahiptir (Çetin ve Basım, 2010: 259). Bu nedenle öz yeterlilik inancının oluşumunda davranış değişikliklerinin önemli bir yeri olduğunu söylemek mümkündür. Davranışların başarılı bir şekilde gerçekleşmesi adına bu husus göz önünde bulundurulmak durumundadır. Bu niteliği sebebiyle öz yeterlilik inancının öz yeterliliği etkileyen faktörler kapsamında kendisine yer edindiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

2.1.3. Öz Yeterliliği Etkileyen Faktörler

Öz yeterliliği etkileyen faktörler kapsamında pek çok unsura değinilmesi mümkün olmakla birlikte çalışmanın kapsamı da gözetilerek öz yeterlilik üzerinde etkisi bulunan başlıca faktörlere değinilecektir. Öz saygı, öz yeterliliği etkileyen başlıca faktördür. Öz saygı ile birlikte insanın kendisinden hoşnut olma durumu açıklanmaktadır (Kartopu, 2015: 73). Öz yeterlilik ise yapılan işle ilgili yeterliliği içermesi sebebiyle duyulan hoşnutluğu yansıtmaktadır ve öz saygı ile ilişkili bir konuma gelmektedir.

Fırsatlar ve tehditler, öz yeterliliği etkileyen faktörlerden bir diğeridir. Buna göre öz yeterlilik ile ilgili olarak bahsedilen süreçlerdeki fırsat ve tehditlerin bilinmesinde fayda vardır. Öz yeterliliği etkileyen faktörlerden tehditlere örnek olarak disiplin sorunları, motivasyon düşüklüğü ve başarı eksikliği gibi gösterilmektedir.

Her bir meslek için öz yeterliliği etkileyen farklı faktörlerden bahsedilmesi mümkündür. Bu çalışmada öğretmenler inceleneceği için öğretmenlerin öz yeterliliklerini etkileyen faktörler ele alınmıştır ve aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şekil 2.2: Öğretmenlerde Öz Yeterliliği Etkileyen Faktörler (Özerkan, 2007: 37).

Şekil 2.2’de görüldüğü üzere öğretmenlerin öz yeterlilikleri üzerinde etkisi bulunan faktörler arasında sözel ikna, dolaylı öğrenme, duygusal durum, deneyimler, bilişsel süreçler, analizler, amaçlar, güç, ısrar ve başarı gibi hususlardan bahsedilmesi mümkün görünmektedir.

Öz yeterlilik, bireyin kendisinde gördüğü değeri yansıtmaktadır (Bleidorn vd., 2016: 396). Bu nedenle bireyin kendisine ilişkin değerlendirmeleri, öz yeterlilik üzerinde etkisi olan başlıca faktör olarak görünmektedir. Bireyin kendisine verdiği değer yanında çevresi tarafından gösterilen değer de öz yeterlilik üzerinde etkili olacak bir yapıdadır.

Sosyal çevreden elde edilen bilgiler, öz yeterlilik üzerinde etkisi bulunan faktörlerden bir diğeridir. Çünkü insanların davranışları ve düşüncelerinin önemli bir kısmı, sosyal çevreden öğrenilmektedir (Uysal, 2013: 67). Davranışlar ve düşüncelerin öz yeterlilik ile olan ilişkisi sebebiyle sosyal çevrenin aracı olduğu bu hususlar, aynı

zamanda öz yeterlilik üzerinde etkisi bulunan faktörler kapsamında varlığını göstermektedir. Bu durum öz yeterliliğin sahip olduğu geniş kapsamın etkisini gösterme biçimini yansıtması sebebiyle oldukça önemlidir. Bunun yanı sıra öz yeterlilik etkileyen faktörlerin doğrudan ya da dolaylı bir şekilde varlığını hissettireceğini yansıtması bakımından bu hususlar önemlidir. Öz yeterliliği etkileyen faktörler kapsamında, her bir kişi ve her bir meslek için –kısacası her bir süreç için- farklılıklar içeren bir yapıdan bahsedilmesinin gerekliliği göz ardı edilmemesi gereken ayrıntılar arasında yer almaktadır.

2.1.4. Öz Yeterlilik Kaynakları

Öz yeterlilik kaynakları konusunda üzerinde anlaşılan ve geçerliliği evrensel olan kaynaklardan bahsedilmesi pek mümkün değildir. Bu nedenle çok sayıda araştırmacının ortaya koyduğu farklı kaynaklardan bahsedilmektedir. Örneğin Bandura'ya göre öz yeterlilik kaynakları 4 tanedir ve bu kaynaklar; doğrudan deneyimler, dolaylı yaşantılar, sözel ikna ve psikolojik durum şeklinde sıralanmaktadır (Timur ve Taşar, 2013: 60). Sıralanan kaynaklar arasında deneyimlerin etkisinin daha yüksek düzeyde olduğu ifade edilmektedir ve her bir kaynağın farklı düzeyde etkisinin bulunabileceğini göstermesi bakımından bu ayrıntı önemlidir.

Birçok farklı çalışmada farklı öz yeterlilik kaynaklarına yer verilmesi sebebiyle bu kısımdaki incelemede daha fazla bilinen kaynaklara değinilmesi suretiyle ilerleme kaydedilmesi tercih edilmiştir. Öz yeterlilik kaynakları kapsamında aşağıdaki kaynakların bilinmesi gerekmektedir (Kartopu, 2015: 61-64):

- Kişisel özellikler,
- Performans deneyimler,
- Benzer özelliklere sahip olan insanların ortaya koymuş oldukları başarı örnekleri,
- Yakın çevre,
- Geri bildirimler,
- Model alma,
- Fiziksel deneyimler,
- Duyuşsal deneyimler,
- Daha önceki başarılar,

- Olumlu duygudurum şeklinde sıralanmaktadır.

Sıralanan maddelerden de anlaşılacağı üzere öz yeterlilik kaynakları kapsamında bireyin ve yakın çevrenin belirleyici rollerinden bahsedilmektedir. Elde edilen bilgiler geçmişteki deneyimlerin öz yeterlilik kaynakları içerisinde daha yüksek düzeyde önem ifade ettiğini destekler nitelikte görünmektedir.

Öz yeterlilik inancının kaynaklarının öz yeterlilik düzeyinin artmasına katkıda bulunacak bir yapıda olması beklenmektedir. Örneğin öz yeterliliğin kaynaklarından deneyimlerin öz yeterlilik inancının artmasına destek sağlaması söz konusudur (Özdemir, 2008: 295). Bu gibi örneklerin artırılması mümkün görünmektedir. Öz yeterlilik kaynaklarının incelenmesinde bu gibi örneklerin gözetilmesinde fayda vardır.

2.1.5. Öz Yeterlilik Türleri

“Günümüzde pek çok özyeterlilik türü ifade edilmekle birlikte öz yeterlilik kavramının öncüsü olan Bandura’ya göre iki öz yeterlilik türü vardır. Bunlar; mücadeleci öz yeterlilik ve akademik öz yeterlilik olarak gruplanmaktadır” (Kaleli, 2016: 18). Görüldüğü üzere öz yeterlilik türleri denildiğinde akla iki tür öz yeterlilik gelmektedir. Çalışmada bu öz yeterlilik türlerinden akademik öz yeterlilik daha ön planda olacak şekilde ilerleme kaydedilecektir.

Öz yeterlilik türlerinin ortaya çıkmasında planlar ve planların hayata geçirilmesi belirleyici olmaktadır. Öz yeterlilik türleri, eğitimsel inançlar ve planlar, öğretimsel kararlar ve uygulamalar ile etkileşim halindedir (Aydın, Ömür ve Argon, 2014: 2). Öz yeterlilik türleri konusuna ilişkin literatürdeki araştırmalar incelendiğinde bu konunun ayrıntılı bir şekilde incelenmediği görülmüştür.

2.1.6. Bireylerde Öz Yeterlilik Düzeyine Göre Özellikler

Bireylerde öz yeterlilik düzeyine göre farklı özelliklerin varlığından bahsedilmektedir. Öz yeterlilik algısının kişiden kişiye değişmesi, böyle bir farklılığı beraberinde getirmektedir. Öz yeterlilik algısı; etkinliklerin seçimi, güçlüklerle karşı duruş, gösterilen çabanın düzeyi, performans gibi değişkenlere göre şekillenmektedir (Ekici, 2005: 86).

Öz yeterlilik düzeyine göre insanların başarı elde etme düzeyi değişkenlik göstermektedir. İnsanların bir şeyi başarabilmesinde öz yeterlilik belirleyici bir etkidir (Demirdağ, 2015: 316). Bu noktada aynı zamanda bireyin kendisinden beklentilerinin etkili olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Akademik öz yeterlilik türünden bahsedilmesi durumunda dört temel özellik varlığını göstermektedir. Akademik öz yeterlilikte kişisel özellikler değil yetenekle ilgili yargılar önemlidir. Yeterlilik inancı, çok boyutlu bir yapıdadır ve alanlara göre değişkenlik içermektedir. Durumsal faktörler, öz yeterlilik ölçümlerini etkilemektedir. Öz yeterlilik ile ilgili ölçümler, performans için belirlenen doğru standartlar ile ilişkilidir (Ekici, 2005: 86).

Öz yeterlilik düzeyinin düşük ya da yüksek olması durumunda sonuçlarla ilgili beklentiler de farklılık göstermektedir. Bu durumda öz yeterlilik ile ilgili sonuç beklentilerinin içeriğinde yer alan temel hususlar aşağıdaki şekil üzerinde gösterildiği gibi olmaktadır.

Öz-yeterlilik	Sonuç Beklentisi	
	Düşük Sonuç Beklentisi	Yüksek Sonuç Beklentisi
Yüksek Öz-yeterlilik	• Toplumsal İnisiyatif • Protestlik • Çevresel Değişim • Karşı çıkma	• Kendinden eminlik • Yerde eylemler gerçekleştirme • Yüksek düzeyli bilişsel katılım
Düşük Öz-yeterlilik	• Durumu kabullenme • Geri çekilme • Duyarsızlık, kayıtsızlık	• Kendini küçük görme • Bunalım

Şekil 2.3. Öz Yeterlilik Düzeyi ve Sonuç Beklentileri (Özerkan, 2007: 35).

Şekil 2.3'te görüldüğü üzere yüksek öz yeterlilik durumunda kendinden emin olan birey, eylemleri yerinde gerçekleştirme, bilişsel katılım gibi yüksek sonuç beklentileri ortaya çıkmaktadır. Yüksek öz yeterlilik ve düşük sonuç beklentisi kapsamında ise protestlik, toplumsal inisiyatif, karşı çıkma ve çevresel değişim gibi süreçlerin varlığı söz konusudur. Düşük öz yeterlilik durumunda durumu kabullenme,

geri çekilme, duyarsızlık ve kayıtsızlık gibi sonuçlar ile karşılaşmakta iken düşük öz yeterlilik yüksek sonuç beklentisi kapsamında kendini küçük görme ve bunalım gibi süreçlerin varlığından bahsedilmesi mümkün görünmektedir.

2.2. Mesleki Öz Yeterlilik

Mesleki öz yeterlilik ile ilgili olarak yapılacak olan incelemede mesleki öz yeterlilik tanımı, mesleki öz yeterlilik inancının oluşumu, mesleki öz yeterliliği etkileyen faktörler, mesleki öz yeterlilik kaynakları, öz yeterlilik düzeyinin meslekler üzerine etkileri başlıkları altında açıklama getirilecektir.

2.2.1. Mesleki Öz Yeterlilik Tanımı

“Her rolün ya da işin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumların farklılık göstermesi, yeterlik alanlarının da çeşitlenmesini beraberinde getirmiştir” (Üstüner, Demirtaş, Cömert ve Özer, 2009: 2). Mesleki öz yeterlilik kavramının ortaya çıkmasını bu gelişmeler etrafında ele almak daha doğru olacaktır. Her meslek için farklı içerikte ve farklı düzeyde yeterlilikten bahsedilmesi mümkündür.

Mesleki öz yeterlilik, bir işte çalışan insanları başarıya götüren bir faktör niteliği taşımaktadır. Mesleki açıdan yeterliliği olmayan bir çalışanın başarılı olması neredeyse imkansızdır (Aydın, Ömür ve Argon, 2014: 1). Mesleki öz yeterlilik kavramının tanımlanmasında bu durumun göz önünde bulundurulması, kavramın içeriğinin anlaşılması bakımından önemlidir.

Öz yeterlilik kapsamında mesleki bilgi, mesleki beceri, mesleki tutum ve mesleki deneyimlerin yer alması durumunda mesleki öz yeterlilik kavramı ortaya çıkmaktadır (Yüksel, Diken, Aksoy ve Karaaslan, 2012: 138). Mesleki süreçlerde karşılaşılabilecek olan durumlarla baş edilmek için gerekli olan bilgi ve beceriler, mesleki öz yeterlilik tanımını ortaya çıkarmaktadır.

“Mesleki öz-yeterlilik ise, bireyin işiyle ilgili görevleri ve davranışları başarıyla yerine getirebilme yeteneği ile ilgili hissettiği yetkinlik olarak tanımlanmakta ve öz-yeterliliğin özel bir formu olarak kabul edilmektedir” (Çetin, Erenler Tekmen ve Şentürk, 2016: 8). Mesleki öz yeterlilik kavramının anlaşılması adına bu tanım yalın ve açıklayıcı bir yapıda görünmektedir.

Her bir meslek için farklı yeterliliklerin gerekli olması sebebiyle mesleki öz yeterlilik hakkında üzerinde anlaşılan bir tanım vermek pek olası değildir. Bu nedenle mesleki öz yeterlilik tanımı ile ilgili inceleme nispeten yüzeysel tutularak diğer konu başlıklarının incelenmesinin daha doğru olacağı düşünülerek bu kısımdaki incelemenin fazla uzun tutulmaması tercih edilmiştir.

2.2.2. Mesleki Öz Yeterlilik İnancının Oluşumu

Mesleki gelişim davranışları, mesleki öz yeterlilik inancının oluşumundaki hususların başında gelmektedir. Meslekten mesleğe göre farklılaşan bu husus özellikle öğretmenlik mesleği için önemlidir, çünkü öğretmenler toplum için itici güç konumundadır (Arastaman, 2013: 206).

Öz yeterlilik konusundaki inançlar, mesleki öz yeterlilik inancının ortaya çıkmasında doğrudan etkisini göstermektedir. Buna göre bireyin çevresi ile yaptığı kıyaslamalar ve kendisi hakkındaki düşünceleri, mesleki öz yeterlilik oluşumunda başlıca etkidir. Bireyin kendisi hakkında yetenekli olduğunu düşünmesi durumunda pozitif öz yeterlilik duygusu gelişmekte iken yetenek bakımından sınırlı olduğu düşüncesinin varlığı, negatif yönde öz yeterlilik duygusunu beraberinde getirmektedir (Kahyaoğlu ve Yangın, 2007: 75). Böyle bir durumda mesleki öz yeterlilik inancının oluşumunun kişisel bilgi ve beceriye yönelik düşüncenin etrafında şekillendiği yönünde bir çıkarımda bulunulabilir.

Mesleki öz yeterlilik inancının oluşumunda etkisi olan düşük ve yüksek öz yeterlilik inancının içeriği aşağıdaki tablo üzerinde gösterildiği gibidir.

Tablo 2.1: Düşük ve Yüksek Öz Yeterlilik Özelinde Mesleki Öz Yeterlilik İnancının Oluşumu

Yüksek öz yeterlilik	Düşük öz yeterlilik
• Zor görevleri tehdit olarak değil, mücadele edilecek görev olarak algırlarlar	• Zor görevleri kişisel tehdit olarak algırlarlar.
• Kendilerine sunulan görevlere olan ilgileri yüksektir.	• Kendilerine sunulan görevlere olan istekleri çok azdır.
• Kendilerine ilgi çekici ve çaba harcamayı gerektiren hedefler belirlerler.	• Kendilerine fazla çaba gerektirmeyen, çok küçük hedefler belirlerler.
• Aksiliklerle karşılaşınca çabalarını arttırlar	• Aksiliklerle karşılaşınca çabuk pes ederler.
• Zorluklarla karşılaşınca görev odaklı kalırlar ve stratejik düşünürler.	• Zorlukla karşılaşınca aksilikler ve başarısız olma ihtimali üzerinde yoğunlaşırlar.
• Başarısızlıklarını yetersiz çabaya ve bilgi eksikliğine bağlarlar.	• Başarısızlıklarını kişisel eksikliklere bağlarlar.
• Başarısızlık karşısında öz yeterliliklerini çabuk toparlarlar.	• Başarısızlık karşısında öz yeterliliklerini yeniden kazanmakta zorlanırlar.
• Stres kaynaklarına güvenle yaklaşır ve onların üzerinde kontrol oluştururlar.	• Kolaylıkla strese yenik düşerler.
• Başarılı sonuçlar umarlar.	• İyi performans sergilemeyi ummazlar, olumsuz inançlara sahip oldukları için yeteneklerine uygun seviyede performans göstermezler.

Kaynak: Delen, 2016: 26.

Tablo 2.1’de görüldüğü üzere mesleki öz yeterlilik inancının oluşumu öz yeterlilik inancının düşük ve yüksek olmasına göre farklılık gösteren bir yapıdadır. Tablo üzerinde yer alan veriler incelendiğinde düşük öz yeterlilik inancıyla birlikte oluşan mesleki öz yeterlilik beklentilerin uzağında kalmakta iken yüksek öz yeterlilik inancıyla ortaya çıkan mesleki öz yeterlilik daha etkili bir içeriğe sahip olarak görünmektedir.

2.2.3. Mesleki Öz Yeterliliği Etkileyen Faktörler

Lider-üye etkileşimi, mesleki öz yeterlilik üzerinde etkilidir (Bolat, 2011: 256). Bireyin sahip olduğu yeterliliğe yönelik inançlarının yanında liderlerin bireye inancını yansıtan bir unsur olarak lider-üye etkileşimi, mesleki öz yeterliliği etkileyen bir faktör niteliği taşımaktadır. Mesleki öz yeterlilik açısından lider-üye etkileşimi, bireysel ve örgütsel düzeyde başarıyla ilişkili olması sebebiyle ayrıca önemlidir.

Mesleki öz yeterlilik üzerinde etkisi olan diğer faktörler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Yıldırım, 2011: 19):

- Bireyin kendi yaşantısı,
- Dolaylı yaşantılar,
- Sözel ikna öğeleri –öğütler-,
- Psikolojik durum,
- Bireyin kendisiyle ilgili olan beklentileri,
- Çevrenin bireyden olan beklentileri,
- Doğrudan deneyimler,
- Dolaylı deneyimler,
- Fiziksel açıdan içinde bulunulan durum,
- Duygusal açıdan içinde bulunulan durum,
- Bireysel tercihler,
- Yaşama dair yapılan seçimler,
- Mesleki açıdan sergilenen çabanın düzeyi,
- Azim,
- Esneklik şeklinde sıralanmaktadır.

Mesleki öz yeterlilik üzerinde etkisi bulunan faktörlerin sayısının azımsanmayacak düzeyde olduğunu göstermesi bakımından burada sıralanan faktörlerin her birisi ayrı ayrı önemlidir. Ayrıca mesleki öz yeterlilik algılarının bireyin kendisiyle ilgili olan düşünce ve beklentilerinin ötesinde yakın çevrenin bireyle ilgili olan beklenti ve düşüncelerinin etkisi altında olduğunu gösteren bulguların varlığı söz konusudur. Tüm bunlar aynı zamanda mesleki öz yeterlilik oluşumu ile ilişkilendirilebilecek bir yapıdadır.

Mesleki öz yeterlilik üzerinde etkisi olan faktörlerden birisi de eğitimidir (Yokuş, 2014: 45). Eğitimin mesleki öz yeterliliğe olan etkisine paralel olarak öğrenmeyle ilgili süreçler de mesleki öz yeterliliği etkileyen faktörler kapsamında kendisine yer edinmektedir. Özellikle öğretmenlik gibi mesleklerde bu hususun yansımaları çok daha net bir biçimde görülmektedir.

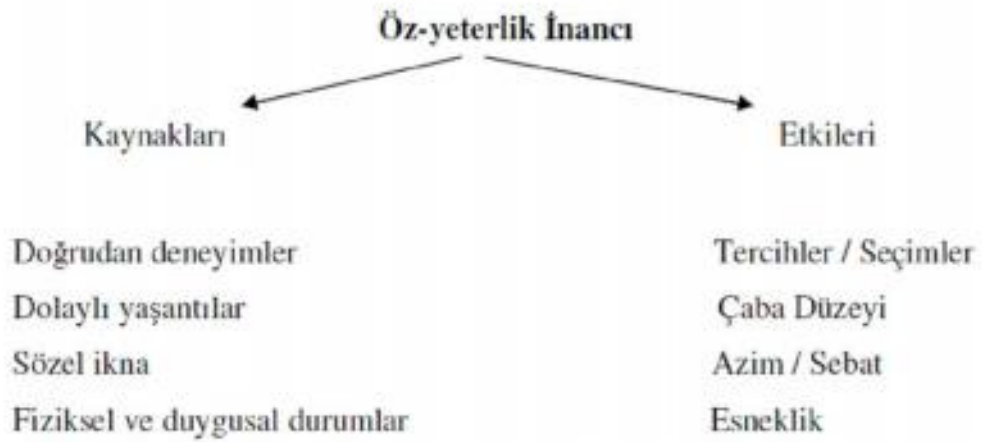
2.2.4. Mesleki Öz Yeterlilik Kaynakları

Öz yeterlilik ile ilgili algılar, davranışlar ve davranış değişikliklerinin etkisi altındadır (Saracaloğlu, Yenice ve Özden, 2013: 228). Bu açıdan değerlendirildiğinde mesleki öz yeterlilik kaynakları arasında öz yeterlilik ile ilişkilendirilen davranışlar ve davranış değişikliklerine yer verilmesi mümkündür.

Mesleki öz yeterlilik kaynaklarının öz yeterlilik yargısının oluşum süreci bakımından ele alınması durumunda aşağıdaki gibi bir şekil ortaya çıkmaktadır.

Öz-yeterlik inancının kaynakları ve etkileri ise şöyle şematize edilebilir.

Şekil 2.4. Mesleki Öz Yeterlilik Kaynakları ve Öz Yeterlilik Yargısının Oluşumu (Yıldırım, 2011: 19).

Şekil 2.4'te görüldüğü üzere öz yeterlilik inancı ile öz yeterlilik yargısının oluşumu, mesleki öz yeterlilik kaynakları ve bu kaynakların etkilerinin içeriğinde kendisine yer edinmiştir. Bireyin elde ettiği doğrudan deneyimler ile dolaylı olarak yananlar, mesleki öz yeterlilik kaynakları kapsamında diğer unsurların bir adım önünde yer almaktadır denilebilir.

Meslekle ilgili gelişmeler, çalışma koşulları, bireyin yeterlilik algısı gibi konularda yaşanan değişimler, mesleki öz yeterlilik algısının değişmesini beraberinde getirmektedir (Ülper ve Bağcı, 2012: 1118). Buradan hareketle mesleki öz yeterlilik kaynaklarının değişebilecek bir yapıda olduğu yönünde bir yorum getirilebilir.

2.2.5. Öz Yeterlik Düzeyinin Meslekler Üzerine Etkileri

Bir işe yönelik bilgi paylaşımı, mesleki öz yeterlilik düzeyinin belirleyicilerinden birisi konumundadır. Öz yeterlilik ile bilgi paylaşımı arasındaki bu ilişki, meslekler üzerinde kendisini göstermektedir. Konuyla ilgili yapılan çalışmada bu durum şu ifadelerle açıklanmıştır: “Genel anlamda bireyin herhangi bir davranışı sergilemesinde o davranışa yönelik öz yeterlilik algısının etkisinin büyük olduğuna dikkat çekilmektedir. Mesleğe ilişkin öz yeterliliğin ise genellikle, bireyin sahip olduğu bilgilerin, işle ilgili problemleri çözebileceğine, iş verimliliğini geliştirebileceğine veya örgüt içerisinde bir fark yaratabileceğine inandığı durumlarda ortaya çıkacağı ifade edilmektedir” (Çetin, Erenler Tekmen ve Şentürk, 2016: 9).

Öz yeterlilik düzeyinin meslekler üzerine etkileri kapsamında değinilmesi gereken diğer hususlar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Bolat, 2011: 256):

- Çalışanların başarılı olup olmayacakları konusunda etkisini gösterir.
- Başarı durumuna göre iş tatmini ya da tükenmişlik hissinin ortaya çıkmasına neden olur.
- Mesleki kapasitenin şekillenmesindeki temel belirleyici konumundadır.
- Mesleki becerinin ne şekilde ve ne düzeyde kullanılacağını şekillendiren temel etkidir.
- Verilen görevlerin yerine getirilme düzeyine göre mesleki yetkinliklerin şekillenmesini sağlar.
- Yapılan işlere olan inancı etkiler. Bu etki olumlu yönde olabileceği gibi olumsuz yönde de olabilir.
- Mesleki başarıyı doğrudan etkilemekle birlikte başarının geleceği konusunda garanti vermez.
- Mesleki süreçlerde kişinin doğru bir şekilde harekete geçmesini sağlayan bir faktör niteliği taşır.

Sıralanan maddelerden de anlaşılacağı üzere öz yeterlilik düzeyinin meslekler üzerine olan etkilerinin olumlu ya da olumsuz yönde gerçekleşmesi söz konusu olabilir. Bu noktada dikkat çekilmesi gereken hususlardan birisi de öz yeterlilik düzeyinin yüksek olmasının olumlu bir ayrıntı niteliği taşımasına karşın başarıyı garanti etmemesidir.

Mesleki öz yeterlilik ve öz yeterlilik düzeyi etkileşimi öğretmenler açısından ele alındığında birçok yönden etkilerin varlığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sahip oldukları öz yeterlilik inancı; öğretimsel davranış, sınıf yönetimi, dönüt verme gibi öğretmen davranışları üzerinde etkisini göstermektedir (Arastaman, 2013: 207).

2.3. Konuyla İlgili Türkiye'de Yapılan Çalışmalar

Türkiye'de öz yeterlilik ile yapılan çalışmalar yirmi birinci itibariyle yoğunlaşmaya başlamıştır. Yabancı literatürde öz yeterliliğin daha önce araştırılmaya başlaması ve konuya olan ilginin yüksek olması sebebiyle bu durum olağan karşılanmaktadır. Akın ve Başören (2015), algılanan empatik öz yeterlilik ölçeğinin geçerliliğini araştırdığı çalışmada 304 üniversite öğrencisi üzerinde araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmacılar, öz yeterlilik ile ilgili yapılan araştırmalarda empati ve sosyal yetkinlik beklentilerinin yer alması gerektiğini ortaya koymuşlardır. Araştırma neticesinde ölçeğin Türkçe formunun geçerliliği tespit edilmiştir.

Oğuz (2009), sınıf öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlilik inançlarını araştırdığı çalışmada yaş, sınıf düzeyi ve KPSS'ye girerek öğretmen olma düşüncesinin öz yeterlilik üzerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre 20-21 yaş aralığındaki sınıf öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlilik inanç düzeyleri, 22 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin akademik öz yeterlilik inançlarına göre düşük düzeydedir. Ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının her sınavda başarı elde edecekleri yönündeki inançları alt seviyede olarak belirlenmiştir.

Kaya, Polat ve Karamüftüoğlu (2014), fen bilimleri öğretimi ve öz yeterlilik arasındaki ilişkiyi araştırdıkları çalışmada, fen bilimleri eğitimi konusunda öz yeterlilik geliştirecek bir ölçeğe ihtiyaç olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmacılar fen bilgisi öğretiminde öz yeterlilik geliştirecek 20 maddelik bir ölçek geliştirmişlerdir. Çalışmada 20 maddeden oluşan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik düzeyinin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uysal ve Kösemen (2013), öğretmen adaylarının öz yeterlilik inançları hakkındaki çalışmada demografik özellikler ve öğretmenlerin öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi hedeflemişlerdir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının yaş, cinsiyet, sınıf, bölüm gibi demografik değişkenlerinin öz yeterlilik

düzeıı ve öz yeterlilik inancı üzerinde herhangi bir etkisinin bulunmadığını gösteren sonuçlar elde edilmiştir.

Tunca ve Alkın Şahin (2014), “öğretmen adaylarının bilişötesi (üstbiliş) öğrenme stratejileri ile akademik öz yeterlilik inançları arasındaki ilişki” başlıklı makalede öğretmenlerdeki akademik öz yeterliliklerinin bilişsel öğrenme stratejileri ile ilişkili olduğunu belirlemiştir. Araştırmacılar aynı zamanda öz yeterlilik inancının sınıf düzeyi, akademik başarı, eğitim alınan üniversite gibi faktörlere göre değişiklik gösterdiğini tespit etmişlerdir.

Ekinci (2015), öğretmen öz yeterliliği ile öğrenme yaklaşımı arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmasında 272 öğretmen adayı ile görüşme gerçekleştirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımı yönelimleri ile öğretmen öz yeterlilik inancı arasında orta düzeyli ve olumlu yönde ilerleyen bir ilişki bulunmaktadır. Araştırmacı stratejik öğrenme ile öğretmen adaylarının öz yeterlilik düzeyleri arasında düşük düzeyli bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Araştırmaya dahil edilen bir başka öğrenme yaklaşımı olan yüzeysel öğrenmenin ise öğretmen adaylarında öz yeterlilik inancı ile anlamlı ilişkisinin bulunmadığı yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Kotaman (2008), öğrenme performansı ile öz yeterlilik inancı arasındaki ilişkiyi yazın taraması yöntemiyle incelemeye ele almıştır. Araştırmacı, öz yeterlilik kaynaklarına göre öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerini artırabileceklerini gösteren sonuçlar elde etmiştir. Öz yeterlilik konusunda gelişim kaydedebilmek için eğitimin başlıca araç olması gerektiği, araştırmacının ulaştığı sonuçlar arasında öne çıkmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin öğrencilerin öz yeterlilik düzeylerini geliştirebilmeleri için ödüllendirme sistemlerinin gözden geçirilmesi gerektiği yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Bu çalışmada öğrencilerin sadece nota dayalı bir şekilde değerlendirilmesinin öz yeterlilik açısından doğru bir uygulama olmayacağı yönünde öneriler getirilmiştir.

Yılmaz, Tomris ve Kurt (2016), okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik inançları ile teknolojik araç-gereç kullanımlarını araştırdıkları çalışmada Balıkesir ilinde görev yapan 174 okul öncesi öğretmeni ile görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. Araştırmada elde edilen sonuçlar öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin cinsiyet,

mesleki deneyim, öğrenim durumu gibi değişkenlerin etkisi altında olmadığını göstermektedir. Teknolojik araç-gereç kullanımı bakımından yapılan incelemede ise cinsiyete göre farklılıklar olabileceği, öğrenim durumu ve deneyimin etkisi olmadığı yönünde sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmacılar ayrıca öz yeterlilik inancı ile okul öncesi eğitimde teknolojik araç-gereç kullanımı ilişkisini ele almışlar, bu kapsamda öz yeterlilik inancı ile okul öncesi eğitimde teknolojik araç-gereç kullanımının düşük düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki içerisinde olduğunu ortaya koymuşlardır.

Türkiye'de öz yeterlilik ile ilgili yapılan çalışmalarda öğretmenlerin öz yeterlilik düzeyleri ve demografik değişkenler ile öz yeterlilik arasındaki ilişkiyi tespit etmeye yönelik araştırmaların yoğunluğu dikkat çekmektedir. Ayrıca yapılan araştırmaların tarihlerinin 2010 yılı ve sonrası dönemde gerçekleşmiş olması, göz önünde bulundurulması gereken bir ayrıntıdır.

2.4. Konuyla İlgili Yurtdışında Yapılan Çalışmalar

Öz yeterlilik kavramını literatüre kazandıran kişi Albert Bandura'dır. Bandura'nın yapmış olduğu araştırmalar, öz yeterlilik ile ilgili literatürün gelişiminde belirleyici rol oynamıştır. Bandura, öz yeterliliği açıklarken bireylerin sahip oldukları yeteneklere yönelik inançları şeklinde bir değerlendirme yapmıştır (Bandura, 2005: 307). Öz yeterlilik ile ilgili yapılan araştırmalarda Bandura'nın bu açıklaması esas alınarak ilerleme kaydedilmesi sebebiyle bu açıklamanın önemi büyüktür.

Bleidorn vd. (2016), öz yeterlilik hakkındaki araştırmalarında 48 ülkeyi içeren incelemelerde bulunmuşlardır. Araştırma sonuçlarına göre öz yeterlilik yaşla ve cinsiyetle ilişkilidir. Yaş arttıkça öz yeterlilik artmakta ve erkeklerin öz yeterlilik düzeyleri kadınlara göre daha yüksektir. Bu sonucun ortaya çıkmasında benlik saygısının belirleyici rolleri olduğu araştırmanın dikkat çeken sonuçları arasında yer almaktadır.

Orth ve Robins (2014), öz yeterliliği açıkladıkları çalışmada yaş faktörünün öz yeterlilik üzerinde etkili olduğunu belirtmiş ve orta yetişkinlik döneminde öz yeterlilik düzeyinin arttığını belirtmişlerdir. Araştırmacılara göre öz yeterlilik 50-60 yaş aralığına kadar artmaktadır ve yaşlılık döneminde düşüş göstermeye başlar. Araştırmanın dikkat çeken sonuçlarından bir tanesi de öz yeterlilik konusunda artış ve azalışların istikrarlı bir şekilde gerçekleştiği düşüncesidir.

Pajares (2003), motivasyon ve öz yeterlilik arasındaki ilişkiyi ele aldığı çalışmada öz yeterlilik ve motivasyon etkileşiminin yazma ve öğrenme becerilerine olumlu yönde katkı sağladığını tespit etmiştir. Yazma yeteneğine olan güvenin öz yeterlilik açısından olumlu yansımalarının olması, öğretmen ve öğrenciler için oldukça önemli bir yere sahiptir. Motivasyon ve öğrencinin öz yeterlilik inancı arasındaki ilişkinin gelecekteki akademik tercihlerin belirleyicileri arasında yer aldığı da araştırmanın dikkat çeken sonuçları arasındadır.

Flores (2013), öz yeterlilik inancı ile öğrencilerin performansları arasındaki etkileşimi incelemiştir. Araştırmacının elde ettiği sonuçlar öz yeterlilik inancının artmasının öğrencilerin performanslarını –başarılarını- artıran bir yapıda olduğunu göstermektedir. 211 öğrenci ile yapılan görüşmelerde öz yeterlilik inancının yüksek olmasının özellikle yazma performansı üzerinde önemli ölçüde olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiştir.

Honorio, Calixto, Antonio ve Purificacion (2010), aritmetik problem çözümünün öz yeterlilik inancı ile ilişkisini araştırdığı çalışmada 268 öğrenciyi içeren bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öz yeterlilik inancı ile aritmetik problem çözme becerileri arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu görülmüştür. Araştırmada aynı zamanda öğrencilerin doğru vizyona sahip olmasının öz yeterlilik inancı ile problem çözme becerisi ilişkisinde etkili olduğunu ortaya koyan sonuçlar elde edilmiştir.

Manning (2007), öz yeterlilik ve insan hayatına etkilerine ilişkin açıklamalar getirmiştir. Araştırmacı, öz yeterlilik düzeyinin artırılması için bireylerin güçlü yönlerini destekleyecek bir ortam oluşturulmasının gerekliliğini ifade etmiştir. Öz yeterlilik düzeyinin nasıl artırılacağı ve bu yönde ne gibi adımlar atılacağı konusundaki bu sonuç, araştırmanın önemini meydana getirmektedir. Özellikle öğretmenlerin öğrencilere yönelik bu yaklaşımı benimsemesi faydalı sonuçlar doğuracak yapıda görünmektedir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Kütahya il merkezinde görev yapan öğretmenler ile taşrada görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilikleri arasında karşılaştırma yapılmasıdır.

3.2. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın ana problemi, öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin merkez ve taşrada görev yapma değişkenine göre değişip değişmediğini belirlemektir. Ayrıca aşağıdaki problemlere de cevap aranmıştır.

- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin cinsiyet değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin meslekte çalışma yılı değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin çalışılan kurum değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin eş eğitim düzeyi değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin aylık gelir değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin düzenli spor yapma durumu değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin spor branşı değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin spor düzeyi değişkeni ile ilişkisi var mıdır?
- Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin milli sporcu olma değişkeni ile ilişkisi var mıdır?

3.3. Araştırmanın Önemi

Öğretmenlerin öz yeterliliklerinin sahip olduğu rolleri açıklayacak olması, çalışmayı önemli hale getirmektedir. Çalışmada öz yeterlilik kavramının yanı sıra mesleki öz yeterliliğin araştırılacak olması da çalışmanın önemi içeriğinde yer

almaktadır. Öğretmenlerin öz yeterliliklerinin gelecek nesillerin yetişmesinde etkili olması, çalışmanın önemini oluşturan bir başka husustur.

3.4. Araştırmanın Yöntemi

Merkezde görev yapan öğretmenler ile taşrada görev yapan öğretmenleri öz yeterlilik açısından karşılaştırabilmek için yüz yüze görüşme metodu ile anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı tarafından oluşturulan anket formu demografik değişkenler ve Öğretmenlik Yeterlilik Belirleme Ölçeğinden (ÖYBE) oluşmaktadır. Gönüllü katılım ilkesi ile yapılmıştır.

3.5. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırma evreninin Kütahya ili merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırma örnekleme ise, bu öğretmenler arasından seçilen 120 öğretmenden oluşmaktadır. Tesadüf örnekleme yöntemi uygulanmıştır.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmacı tarafından elde edilen veriler, sayısallaştırılarak SPSS paket programı tarafından analiz edilmiştir. Anket formunda yer alan kişisel bilgiler ve ölçek maddelerine ait dağılımlar tanımlayıcı istatistikler yardımıyla belirlenmiştir. Uygulanan ölçeklerin ne kadar güvenilir olduğun belirlenebilmesi için Cronbach alfa katsayısına bakılmıştır. Araştırmanın tamamında belirlenen %95 güvenirlilik değerlendirilmiştir. Ayrıca araştırmanın problemlerinin cevaplandırılması için karşılaştırmalı tablolardan yararlanılmıştır. Güvenirlilik katsayısı $p = 0,005$ olarak alınmış x^2 analizi uygulanmıştır.

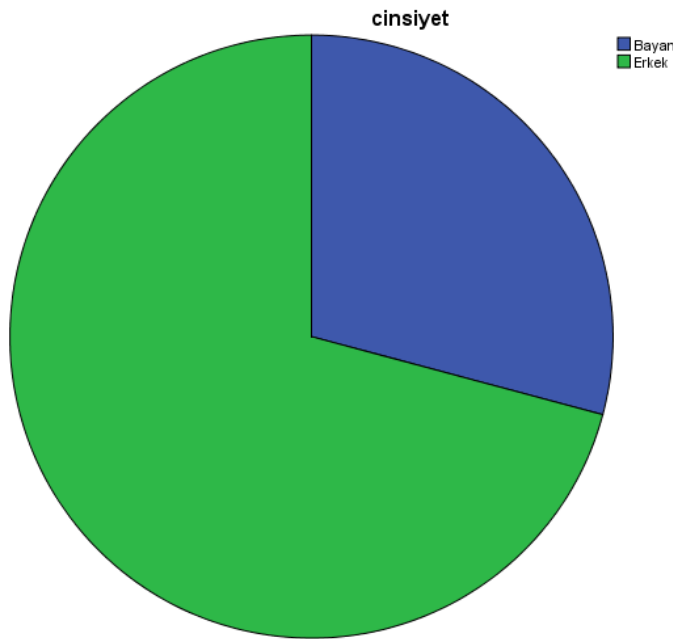
4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, örneklem grubuna ait demografik bilgilerin açıklanması ve elde edilen verilerin uygun istatistiksel yöntem ile analizi sonucunda ortaya çıkan bulgulara ve bu bulgulara yönelik yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 4.1: Cinsiyet Dağılımı

	f	%
Kadın	35	29,2
Erkek	85	70,8
Toplam	120	100,0

Tablo 4.1 ve Şekil 4.1’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin cinsiyet dağılımına bakıldığında öğretmenlerin 35’i (%29,2) bayan ve 85’i (70,8) erkek olarak dağılmaktadır. Böylece araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmının erkek öğretmenlerden oluşmaktadır.

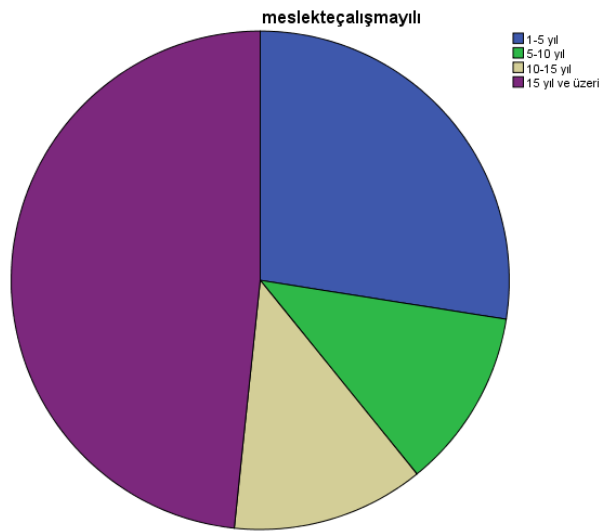

Şekil 4.1. Cinsiyet Dağılımı

Tablo 4.2. Meslekte Çalışma Yılı Dağılımı

	f	%
1-5 yıl	33	27,5
6-10 yıl	14	11,7
11-15 yıl	15	12,5
15 Yıl Ve Üzeri	58	48,3
Toplam	120	100,0

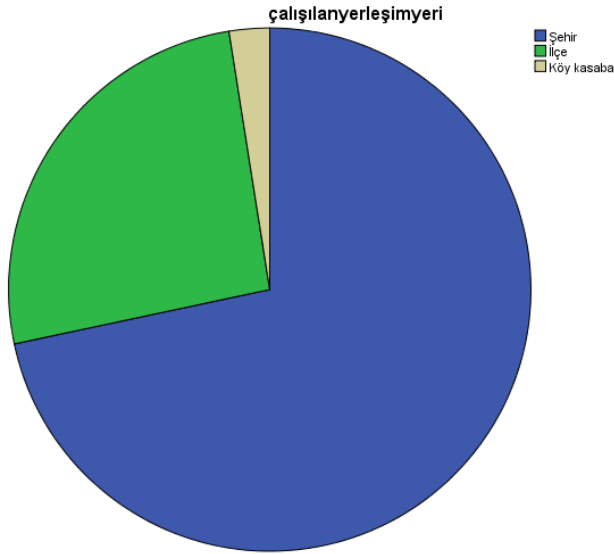
Tablo 4.2 ve Şekil 4.2’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin meslekte çalışma yılı dağılımına bakıldığında en yüksek dağılıma 15 yıl ve üzeridir çalışma yılına sahip öğretmenlerin sahip olduğu, 1-5 yıl, 11-15 yıl ve 6-10 yıldır çalışma yılına sahip öğretmenler takip etmektedir. Böylelikle öğretmenlerin yarısına yakınının 15 yıl ve üzeridir çalıştığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.2. Meslekte Çalışma Yılı Dağılımı

Tablo 4.3. Çalışılan Yerleşim Yeri Ait Frekans Dağılımı

	f	%
Şehir	86	71,7
İlçe	31	25,8
Köy/Kasaba	3	2,5
Toplam	120	100,0

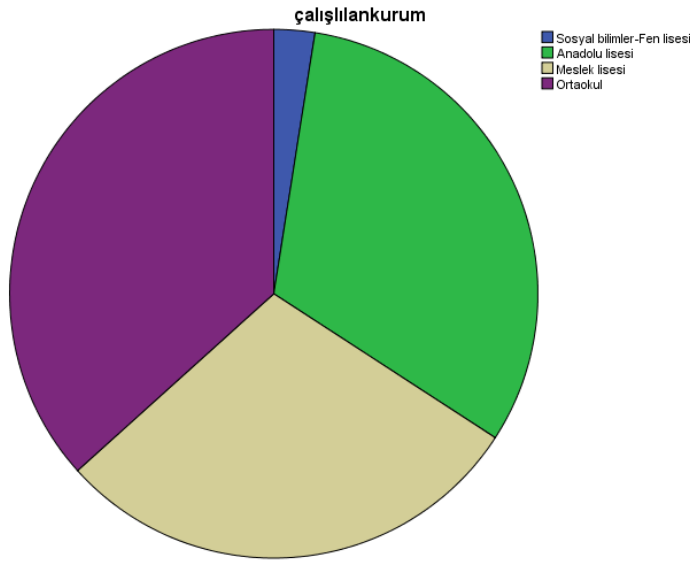
Tablo 4.3. ve Şekil 4.3’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin çalışılan yerleşim yeri dağılımına bakıldığında öğretmenlerin çoğunluğunun şehirde görev yaptığı ve küçük bir kısmının ilçe ve köy/kasabada görev yaptığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.3. Çalışılan Yerleşim Yeri Dağılımı

Tablo 4.4. Çalıştığını Kuruma Ait Frekans Dağılımı

	f	%
Sosyal bilimler-Fen Lisesi	3	2,5
Anadolu Lisesi	38	31,7
Meslek lisesi	35	29,2
Ortaokul	44	36,7
Toplam	120	100,0

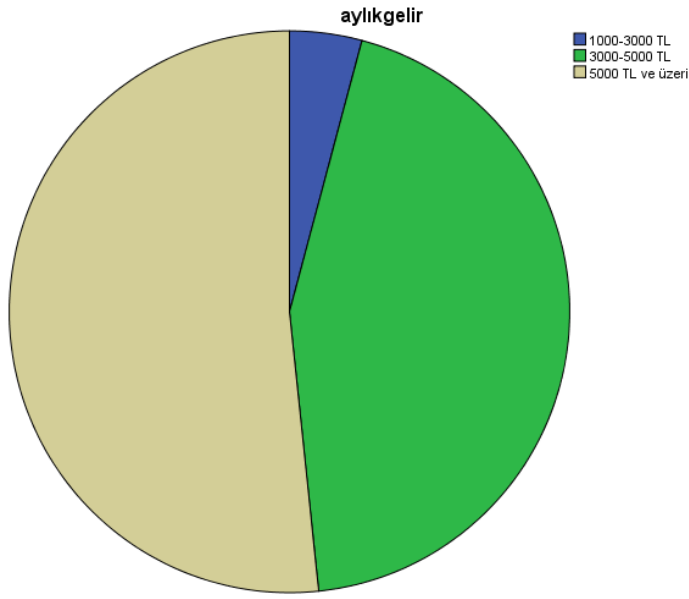
Tablo 4.4. ve Şekil 4.4’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin çalıştığımız kurum dağılımına bakıldığında öğretmenlerin en fazla ortaokul ve en az sosyal bilimler-fen lisesinde görev yaptığı tespit edilmiş, Anadolu ve meslek lise grubunun birbirine yakın dağılıma sahip olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.4. Çalışılan Kurum Dağılımı

Tablo 4.5. Aylık Gelir Dağılımı

	f	%
1000-3000 TL	5	4,2
3000-5000 TL	53	44,2
5000 TL ve üzeri	62	51,7
Toplam	120	100,0

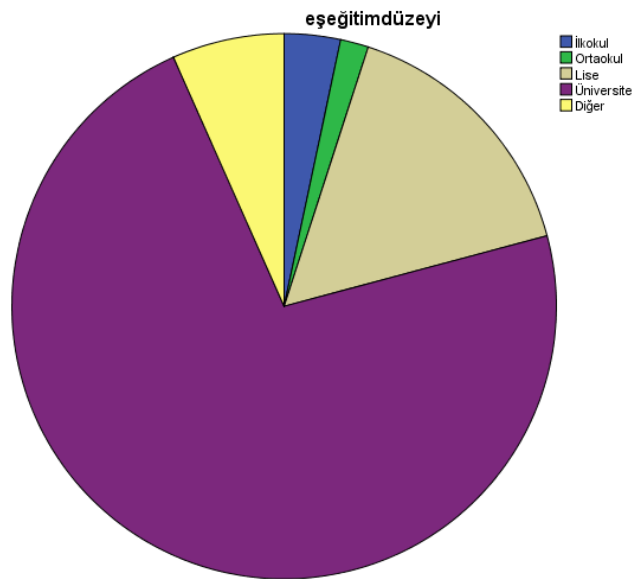
Tablo 4.5 ve Şekil 4.5’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin aylık gelir dağılımına bakıldığında öğretmenlerin 5000 TL ve üzeri ve 3000-5000 TL aylık gelir dağılımının birbirine yakın olduğu ve 1000-3000 TL gelire sahip olan öğretmenlerin %5’e yakın bir kısmı oluşturduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.5. Aylık Gelir Dağılımı

Tablo 4.6. Eş Eğitim Düzeyine Ait Frekans Dağılımı

	f	%
İlkokul	4	3,3
Ortaokul	2	1,7
Lise	19	15,8
Üniversite	87	72,5
Diğer	8	6,7
Toplam	120	100,0

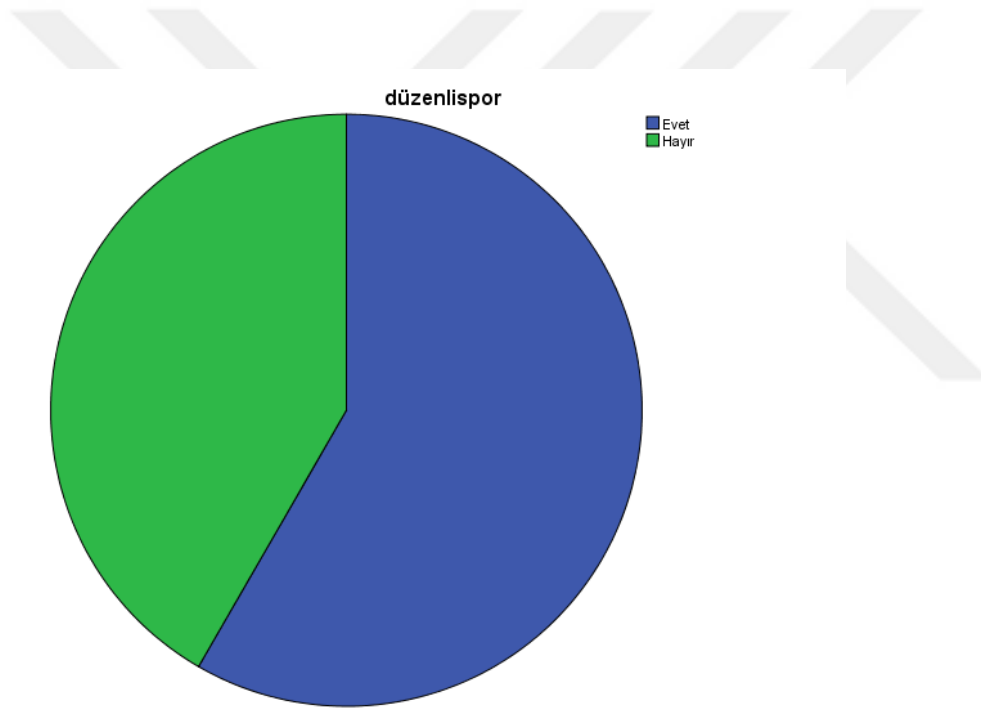
Tablo 4.6. ve Şekil 4.6’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin eş eğitim düzeyi dağılımına bakıldığında öğretmenlerin eşlerinin çoğunluğunun üniversite mezunu ve %30’a yakın kısmının ilkokul, ortaokul, lise ve diğer mezuniyetlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.6. Eş Eğitim Düzeyi Dağılımı

Tablo 4.7. Düzenli Spor Yapma Durumuna Ait Frekans Dağılımı

	f	%
Evet	70	58,3
Hayır	50	41,7
Toplam	120	100,0

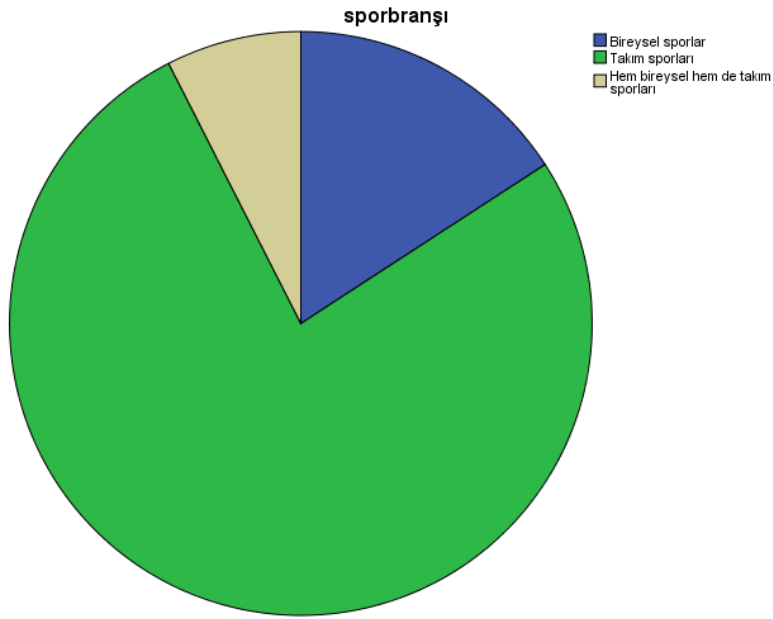
Tablo 4.7. ve Şekil 4.7’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin düzenli spor yapma durumu dağılımına bakıldığında spor yapan öğretmenlerin spor yapmayan öğretmenlerden daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.7. Düzenli Spor Yapma Durumu Dağılımı

Tablo 4.8. İlgili Olunan Spor Branşına Ait Frekans Dağılımı

	f	%
Bireysel sporlar	19	15,8
Takım sporları	92	76,7
Hem bireysel hem de takım sporları	9	7,5
Toplam	120	100,0

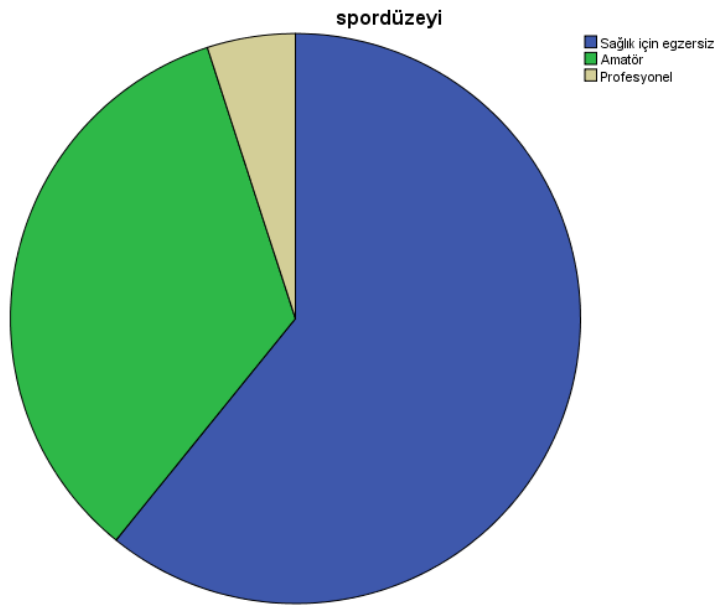
Tablo 4.8. ve Şekil 4.8’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin ilgilenilen spor branşı dağılımına bakıldığında öğretmenlerin bireysel spor, takım sporları ve hem bireysel hem de takım sporları ile ilgilendikleri tespit edilmiş, en fazla ilginin takım sporlarında olduğu görülmüştür.

Şekil 4.8. İlgili Olunan Spor Branşı Dağılımı

Tablo 4.9. Spor Düzeyine Ait Frekans Dağılımı

	f	%
Sağlık için egzersiz	73	60,8
Amatör	41	34,2
Profesyonel	6	5,0
Toplam	120	100,0

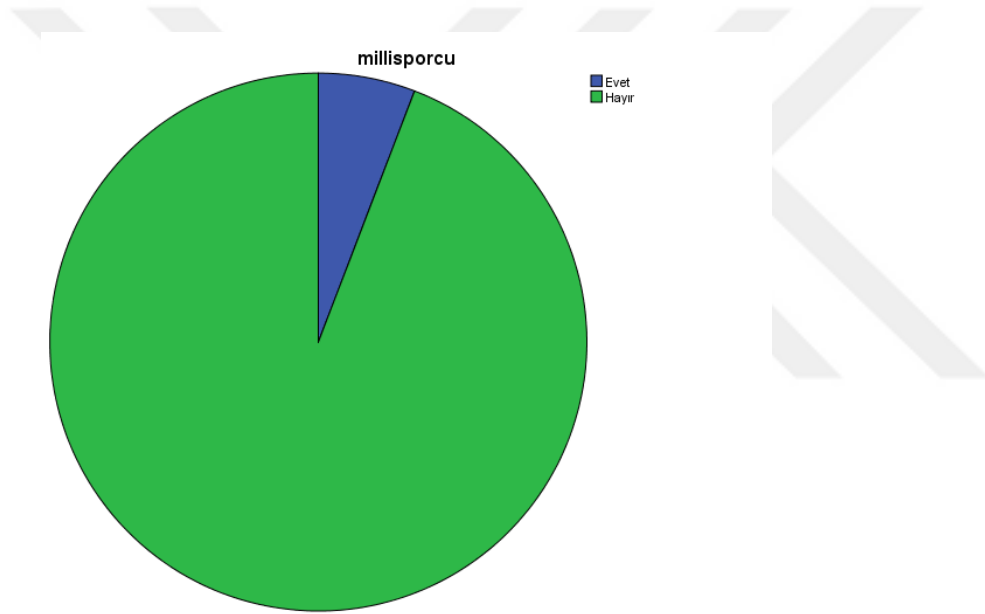
Tablo 4.9. ve Şekil 4.9’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin ilgilenilen spor düzeyi dağılımına bakıldığında öğretmenlerin sağlık için egzersiz ve amatör olarak spor yaptıkları ön planda iken profesyonel olarak spor yapanlar geride planda olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.9. Spor Düzeyi Dağılımı

Tablo 4.10. Milli Sporcu Olma Durumuna Ait Frekans Dağılımı

	f	%
Evet	7	5,8
Hayır	113	94,2
Toplam	120	100,0

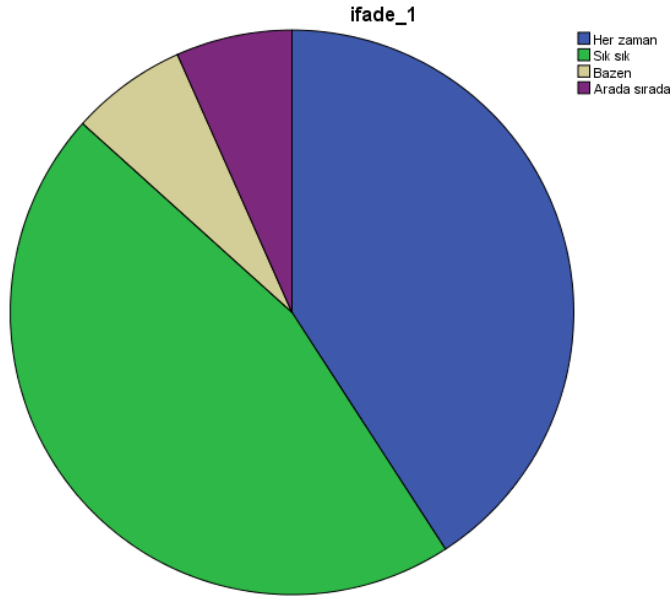
Tablo 4.10 ve Şekil 4.10’da görüldüğü gibi, öğretmenlerin ilgilenilen milli sporcu olma durumu dağılımına bakıldığında öğretmenlerin tamamına yakınının milli sporcu olmadığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.10. Milli Sporcu Olma Durumu Dağılımı

Tablo 4.11. “Sınıfta İşlediğim Konuyu, Önceki ve Sonraki Konularla İlişkilendirebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	49	40,8
Sık sık	55	45,8
Bazen	8	6,7
Arada sırada	8	6,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.11. ve Şekil 4.11’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin sınıfta işledikleri konuyu, önceki ve sonraki konularla her zaman ve sık sık ilişkilendirebildikleri ve bazen ve ara sırada olsa bu sıkıntı yaşadıkları görülmüştür.

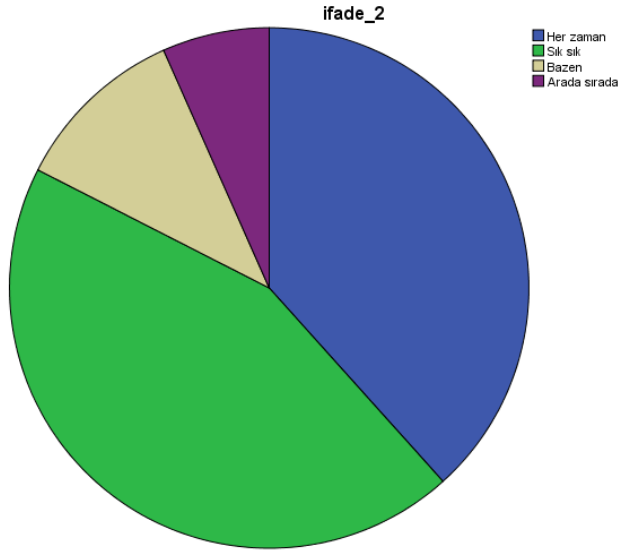

Şekil 4.11. İfade 1 Dağılımı

Tablo 4.12. “Öğrencileri GÜdüleyici Hazırlık Etkinlikleri Sunabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	46	38,3
Sık sık	53	44,2
Bazen	13	10,8
Arada sırada	8	6,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.12 ve Şekil 4.12’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin öğrencileri güdüleyici hazırlık etkinlikleri her zaman ve sık sık sunabildikleri bazen ve ara sırada olsa da etkinlikleri sunamadıkları tespit edilmiştir.

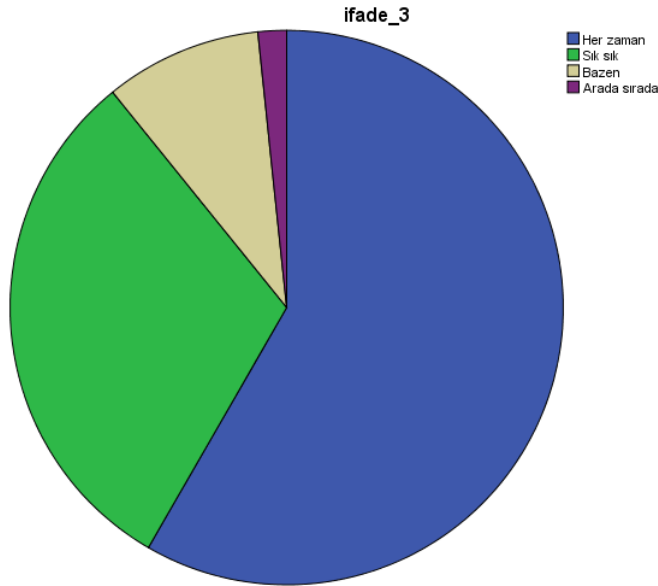

Şekil 4.12. İfade 2 Dağılımı

Tablo 4.13. “Hedef Davranışlara Uygun Araç-Gereç Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	70	58,3
Sık sık	37	30,8
Bazen	11	9,2
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.13. ve Şekil 4.13’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin Hedef Davranışlara Uygun Araç-Gereç Kullanabilme yeterliliği %90’a yakın olumlu olarak görüş bildirmekte iken %10’a yakın kısmında bazen ve arada sırada yapabildikleri cevabı alınmıştır.

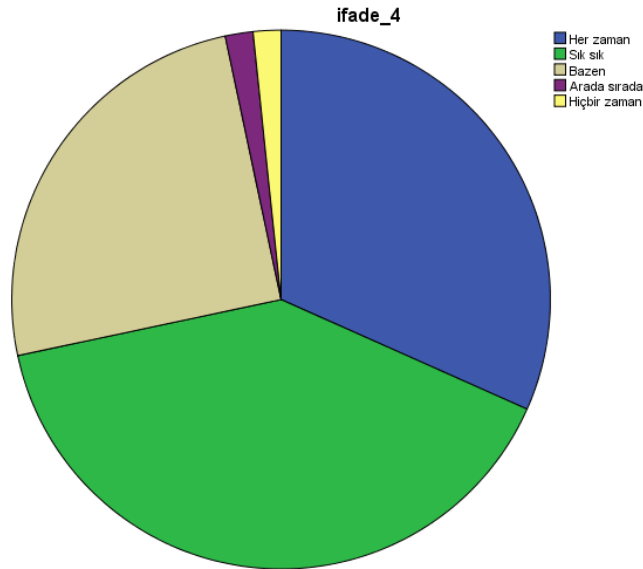

Şekil 4.13. İfade 3 Dağılımı

Tablo 4.14. “Gerekirse Hedef Davranışlara Uygun Araç-Gereç Hazırlayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	38	31,7
Sık sık	48	40,0
Bazen	30	25,0
Arada sırada	2	1,7
Hiçbir Zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.14. ve Şekil 4.14’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Gerekirse Hedef Davranışlara Uygun Araç-Gereç Hazırlayabilirim.” İfadesine öğretmenlerin %71,7’si olumlu görüş bildirmiş, %25’i bazen olarak görüş bildirmiş ve %2’e yakın kısmı arada sırada görüşünü bildirmiştir. Bu noktada öğretmenlerin %2’ye yakın kısmının araç-gereç hazırlama kısmında hiçbir zaman cevabını bildirmiş ve öğretmenlerin bu konuda yetersiz kaldığı tespit edilmiştir.

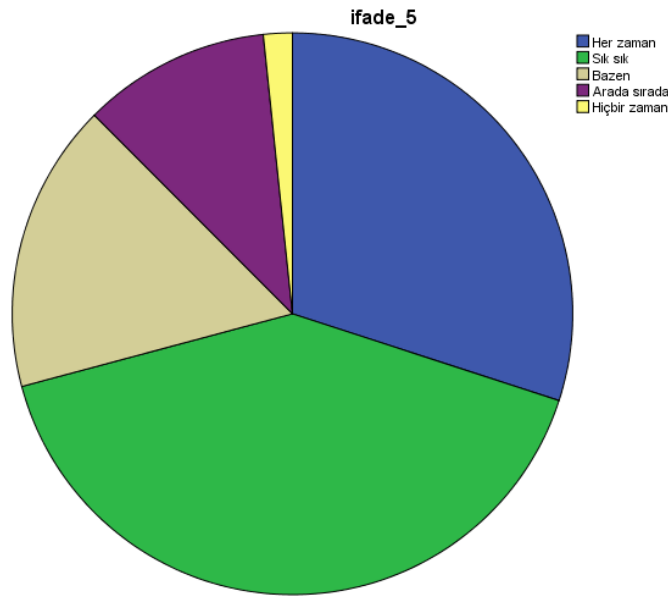

Şekil 4.14. İfade 4 Dağılımı

Tablo 4.15. “Drama, Gezi, Gösteri, Gözlem, Deney, Panel Bireysel Ve Grup Çalışmaları Gibi Etkinlikleri Kolaylıkla Uygulayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	36	30,0
Sık sık	49	40,8
Bazen	20	16,7
Arada sırada	13	10,8
Hiçbir zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.15 ve Şekil 4.15’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Drama, Gezi, Gösteri, Gözlem, Deney, Panel Bireysel Ve Grup Çalışmaları Gibi Etkinlikleri Kolaylıkla Uygulayabilirim.” İfadesine öğretmenlerin %70,8’i olumlu görüş bildirmiş, %25’i bazen olarak görüş bildirmiş ve %10,8’i yakın kısmı arada sırada görüşünü bildirmiştir. Bu noktada öğretmenlerin %2’ye yakın kısmının etkinlikleri hazırlama kısmında hiçbir zaman cevabını bildirmiş ve öğretmenlerin çoğunluğu bu konuyu kolaylıkla yapabilirken bir kısmının zorlandıkları tespit edilmiştir.

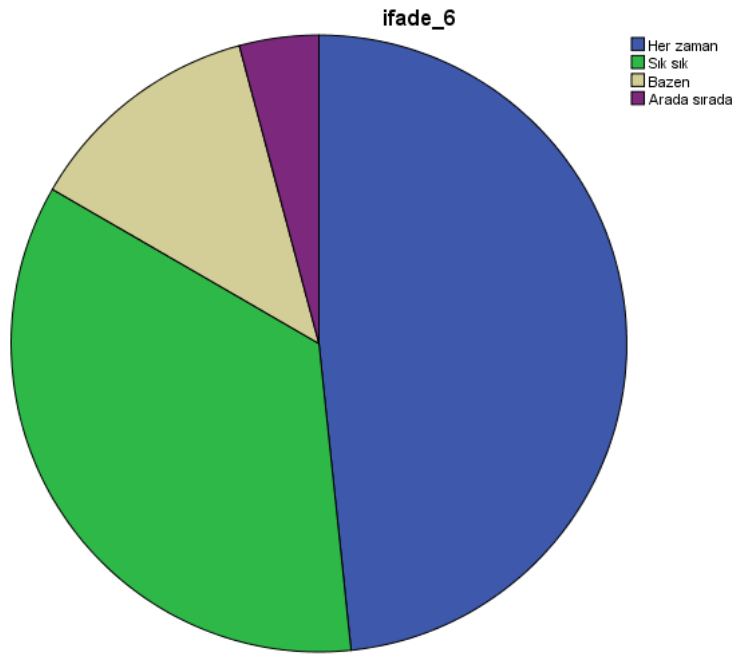

Şekil 4.15. İfade 5 Dağılımı

Tablo 4.16. “Ödülleri Etkili Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	58	48,3
Sık sık	42	35,0
Bazen	15	12,5
Arada sırada	5	4,2
Toplam	120	100,0

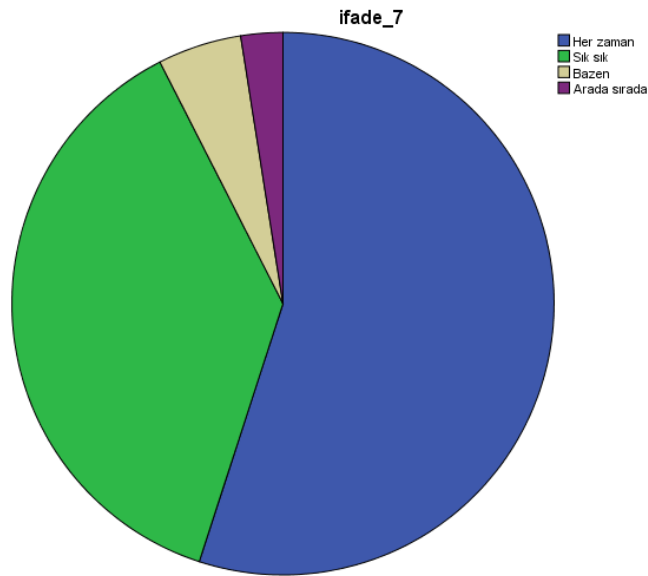
Tablo 4.16. ve Şekil 4.16.’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Ödülleri Etkili Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine öğretmenlerin %95’e yakın kısmı olumlu görüş bildirirken, %5’e yakın kısmı nadiren de olsa ödülleri etkili biçimde kullanamadığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.16. İfade 6 Dağılımı

Tablo 4.17. “Öğrencilere Derste Uygun Dönütler Verebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	66	55,0
Sık sık	45	37,5
Bazen	6	5,0
Arada sırada	3	2,5
Toplam	120	100,0

Tablo 4.17 ve Şekil 4.17’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğrencilere Derste Uygun Dönütler Verebilirim.” İfadesine öğretmenlerin %7,5’i bazen ve arada sırada yanıtını verirken, %92,5’i her zaman ve sık sık cevabını bildirmiştir. Bu noktada öğretmenlerin yeterli olabildikleri söylenebilir.

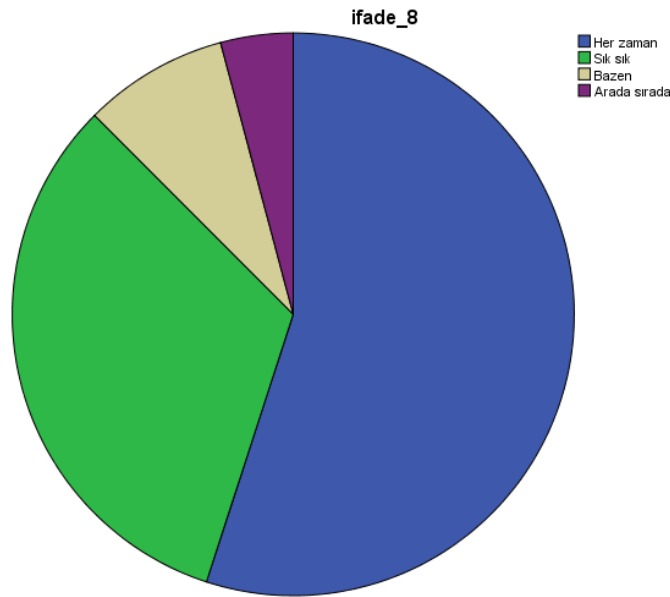

Şekil 4.17: İfade 7 Dağılımı

Tablo 4.18. “Dersin Sonunda Öğrencilerin Hedef Davranışlara Ulaşma Düzeylerini Değerlendirebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	66	55,0
Sık sık	39	32,5
Bazen	10	8,3
Arada sırada	5	4,2
Toplam	120	100,0

Tablo 4.18. ve Şekil 4.18’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Dersin Sonunda Öğrencilerin Hedef Davranışlara Ulaşma Düzeylerini Değerlendirebilirim.” İfadesine öğretmenlerin yarısından fazlası bu konuda yeterli olmakta, diğer kısım ise sıkıntı yaşamaktadır.

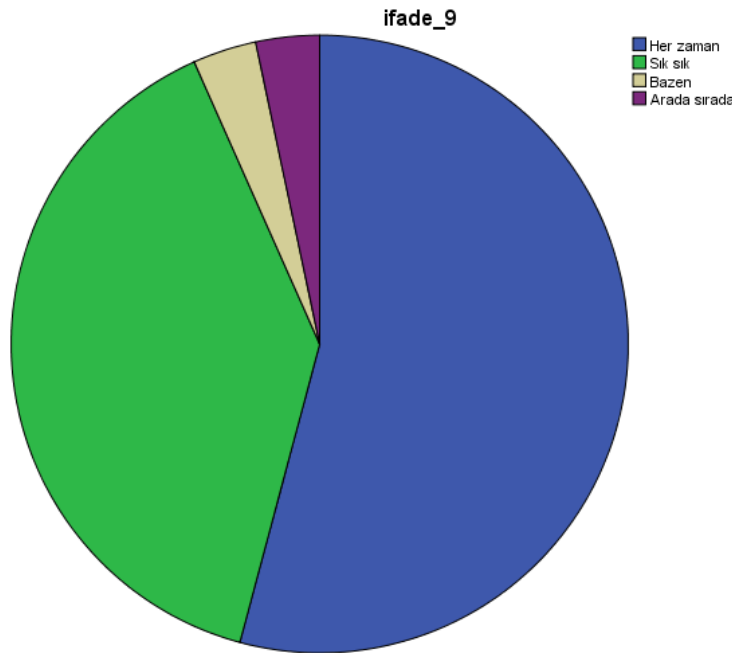

Şekil 4.18. İfade 8 Dağılımı

Tablo 4.19. “Öğrencilerime, Sınıfta Kendilerini Özgürce İfade Edebilecekleri Bir Öğrenme Ortamı Hazırlayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	65	54,2
Sık sık	47	39,2
Bazen	4	3,3
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.19. ve Şekil 4.19’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğrencilerime, Sınıfta Kendilerini Özgürce İfade Edebilecekleri Bir Öğrenme Ortamı Hazırlayabilirim.” İfadesine öğretmenlerin 65’i (%54,2) her zaman, 47’si (%39,2) sık sık, 4’u (%3,3) bazen ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin yarısından fazlası bu konuda kendini yeterli hissetmekte, bazen ve arada sırada olsa bir kısmı kendini yeterli hissetmemektedir.

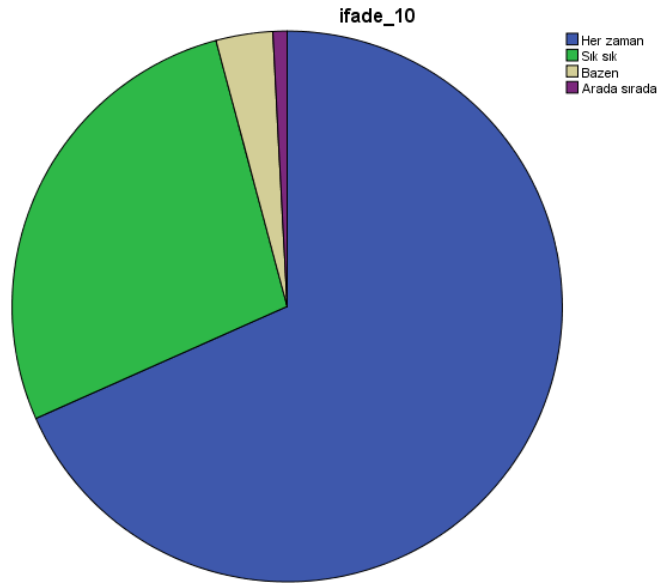

Şekil 4.19. İfade 9 Dağılımı

Tablo 4.20. “Dersi Amacına Uygun Biçimde Sürdürebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	82	68,3
Sık sık	33	27,5
Bazen	4	3,3
Arada sırada	1	,8
Toplam	120	100,0

Tablo 4.20 ve Şekil 4.20’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Dersi Amacına Uygun Biçimde Sürdürebilirim.” İfadesine öğretmenlerin 82’si (%68,3) her zaman, 33’ü (%27,5) sık sık, 4’ü (%3,3) bazen ve 1’i (%0,8) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin yarısından fazlası bu konuda kendini yeterli hissetmekte, bazen ve arada sırada olsa bir kısmı kendini yeterli hissetmemektedir.

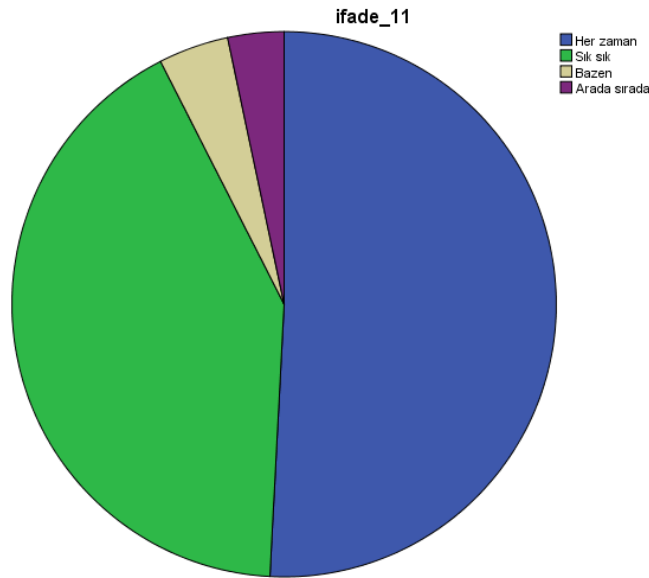

Şekil 4.20. İfade 10 Dağılımı

Tablo 4.21. “Ders Sırasında İstenmeyen Öğrenci Davranışlarını Önleyebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	61	50,8
Sık sık	50	41,7
Bazen	5	4,2
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.21 ve Şekil 4.21’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Ders Sırasında İstenmeyen Öğrenci Davranışlarını Önleyebilirim.” İfadesine öğretmenlerin 61’i (%50,8) her zaman, 50’si (%41,7) sık sık, 5’i (%4,2) bazen ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin yarısından fazlası bu konuda kendini yeterli hissetmekte, bazen ve arada sırada olsa bir kısmı kendini yeterli hissetmemektedir.

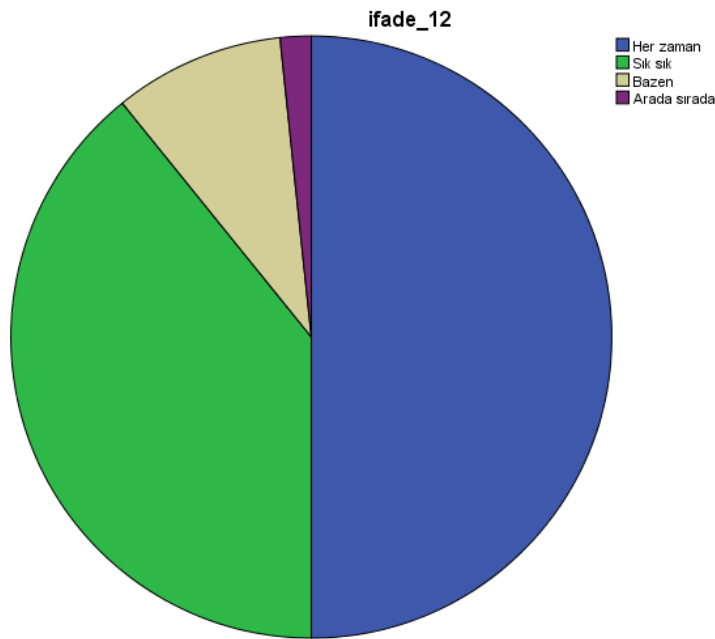

Şekil 4.21. İfade 11 Dağılımı

Tablo 4.22. “Sınıf İçi Yaptırımları Etkili Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	60	50,0
Sık sık	47	39,2
Bazen	11	9,2
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.22. ve Şekil 4.22’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Sınıf İçi Yaptırımları Etkili Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine öğretmenlerin 60’ı (%50,0) her zaman, 47’si (%39,2) sık sık, 11’i (%9,2) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin %89,2’si olumlu görüş bildirirken, %10,8’i bazen ve arada sırada olsa etkili olamadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

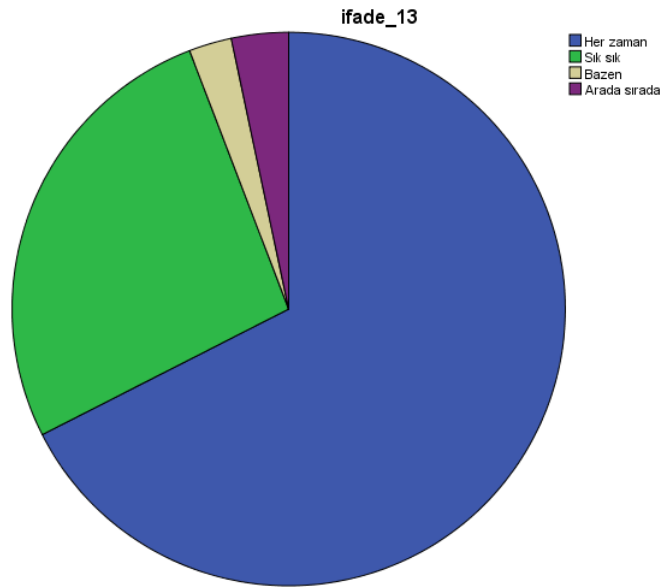

Şekil 4.22. İfade 12 Dağılımı

Tablo 4.23. “Ders Süresini Etkin Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	81	67,5
Sık sık	32	26,7
Bazen	3	2,5
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

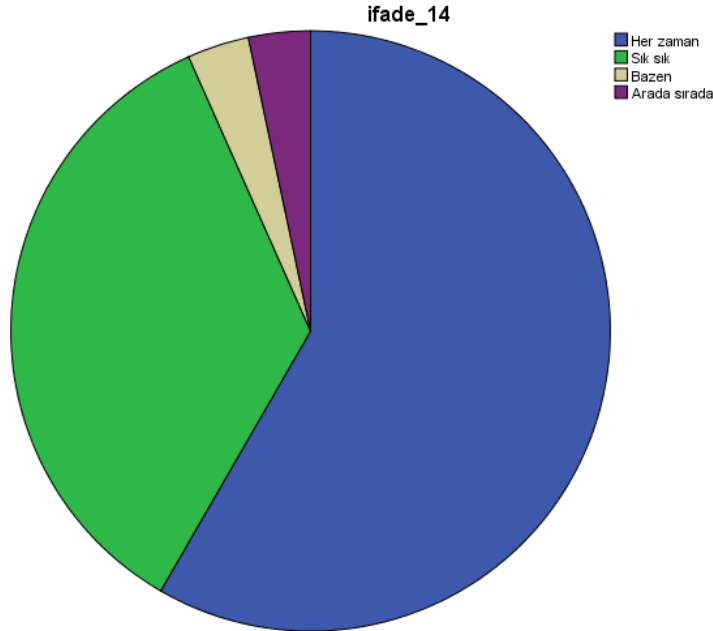
Tablo 4.23. ve Şekil 4.23’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Ders Süresini Etkin Kullanabilirim.” İfadesine öğretmenlerin 81’i (%67,5) her zaman, 32’si (%26,7) sık sık, 3’ü (%2,5) bazen ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin %93,2’si ders süresini etkin kullanırken, %5,5’i bazen ve arada sırada olsa etkili kullanamadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

Şekil 4.23. İfade 13 Dağılımı

Tablo 4.24. “Öğrencilerin Öğrenme Düzeylerine Uygun Yöntem Ve Teknikleri Uygulayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	70	58,3
Sık sık	42	35,0
Bazen	4	3,3
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.24. ve Şekil 4.24’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğrencilerin Öğrenme Düzeylerine Uygun Yöntem Ve Teknikleri Uygulayabilirim.” İfadesine öğretmenlerin 70’i (%58,3) her zaman, 42’si (%35,0) sık sık, 4’ü (%3,3) bazen ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu olumlu görüş bildirirken, kalan kısmı ise bazen ve arada sırada olsa yöntemleri etkili uygulayamadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

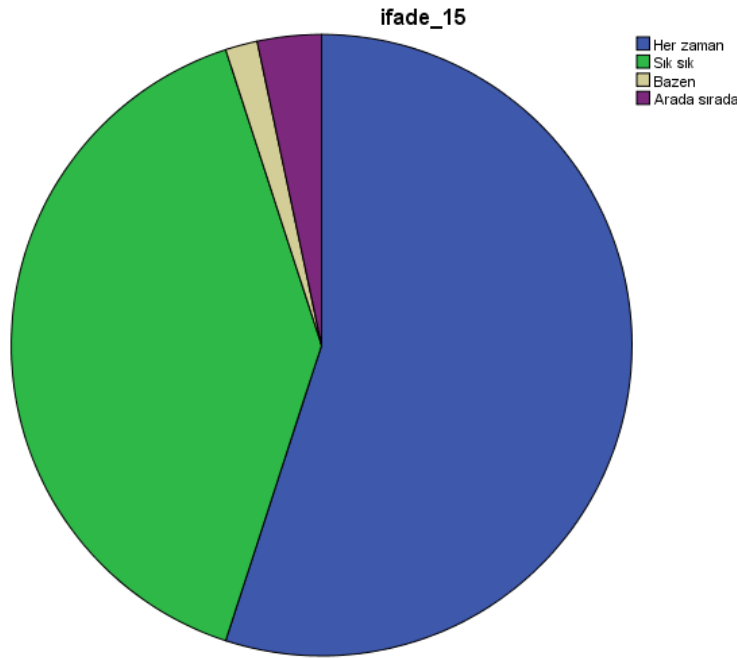

Şekil 4.24. İfade 14 Dağılımı

Tablo 4.25. “Hedef Davranışlara Uygun Yöntem Ve Teknikleri Uygulayabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	66	55,0
Sık sık	48	40,0
Bazen	2	1,7
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.25. ve Şekil 4.25’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Hedef Davranışlara Uygun Yöntem Ve Teknikleri Uygulayabilirim.” İfadesine öğretmenlerin 66’sı (%55,0) her zaman, 48’i (%40,0) sık sık, 2’si (%1,7) bazen ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu olumlu görüş bildirirken, kalan kısmı ise bazen ve arada sırada olsa yöntemleri etkili uygulayamadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

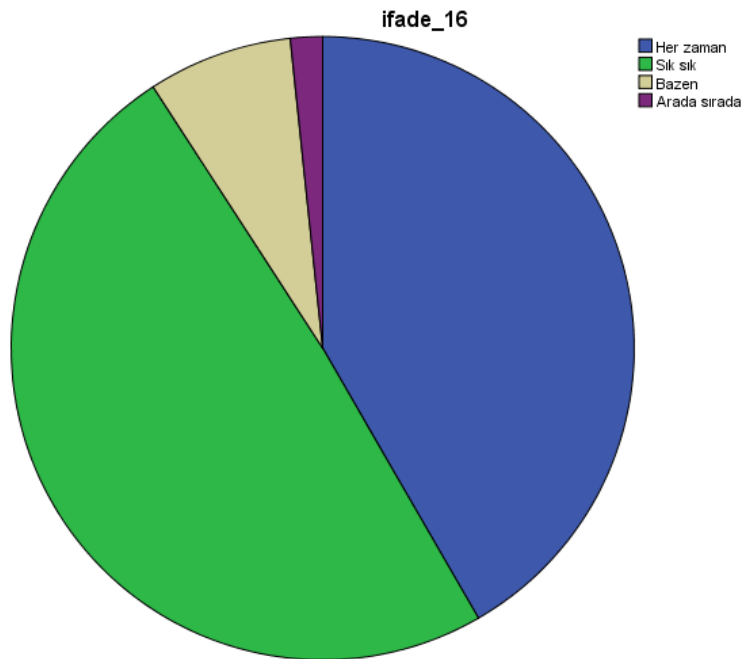

Şekil 4.25. İfade 15 Dağılımı

Tablo 4.26. “Öğrenme-Öğretme Sürecine Olumsuz Etki Edebilecek Durumları Tolere Edebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	50	41,7
Sık sık	59	49,2
Bazen	9	7,5
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.26 ve Şekil 4.26’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğrenme-Öğretme Sürecine Olumsuz Etki Edebilecek Durumları Tolere Edebilirim.” İfadesine öğretmenlerin 50’si (%41,7) her zaman, 59’u (%49,2) sık sık, 9’u (%7,5) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu tolere edebilme yetisine sahipken, kalan kısmı ise bazen ve arada sırada olsa tolere etme noktasında yetersiz kaldıkları görülmüştür.

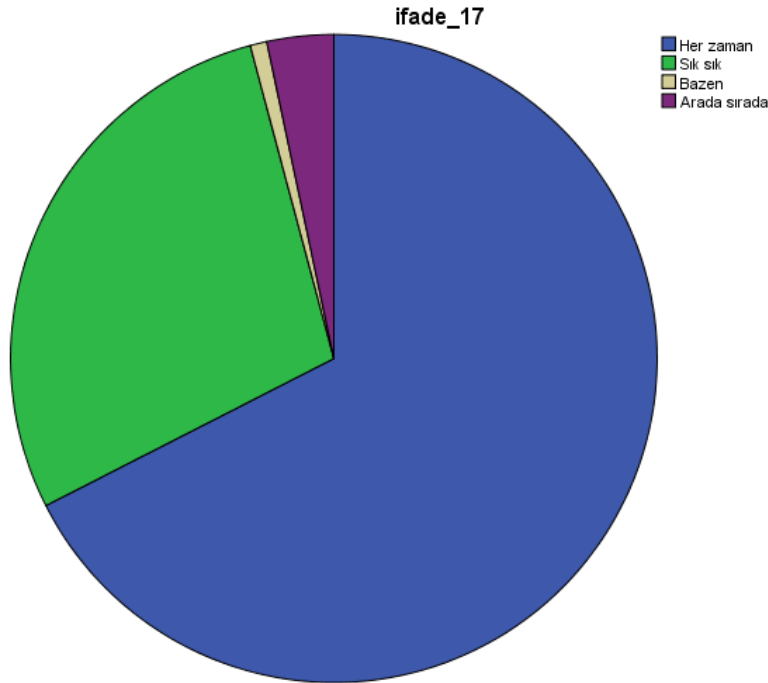

Şekil 4.26. İfade 16 Dağılımı

Tablo 4.27. “Araç-Gereç ve Kaynakları Uygun Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	81	67,5
Sık sık	34	28,3
Bazen	1	0,8
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.27. ve Şekil 4.27’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Araç-Gereç Ve Kaynakları Uygun Biçimde Kullanabilirim” İfadesine öğretmenlerin 81’i (%67,5) her zaman, 34’u (%28,3) sık sık, 1’i (%0,8) bazen ve 4’ü (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu araç, gereç ve kaynakları uygun bir biçimde kullanabilirken, kalan kısmı ise bazen ve arada sırada olsa kullanma noktasında eksik kaldığı görülmüştür.

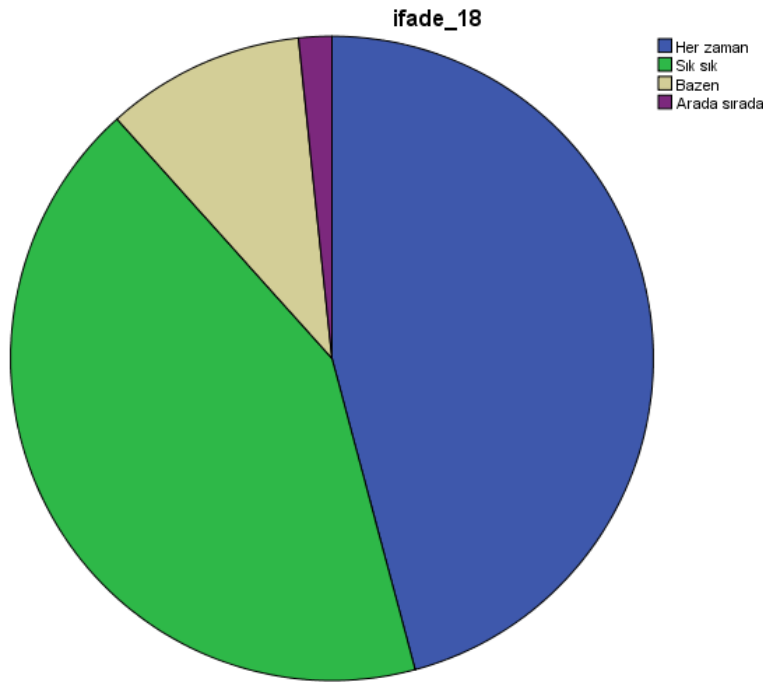

Şekil 4.27. İfade 17 Dağılımı

Tablo 4.28. “İletişim Sürecine İlişkin Becerileri Etkin Biçimde Kullanma Konusunda Özel Bir Yeteneğim Olduğuna İnanıyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	55	45,8
Sık sık	51	42,5
Bazen	12	10,0
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.28. ve Şekil 4.28’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “İletişim Sürecine İlişkin Becerileri Etkin Biçimde Kullanma Konusunda Özel Bir Yeteneğim Olduğuna İnanıyorum” İfadesine öğretmenlerin 55’i (%45,8) her zaman, 51’i (%42,5) sık sık, 12’si (%10,0) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin yarısından fazlasının özel bir yeteneği olduğuna inandığı görülmüştür.

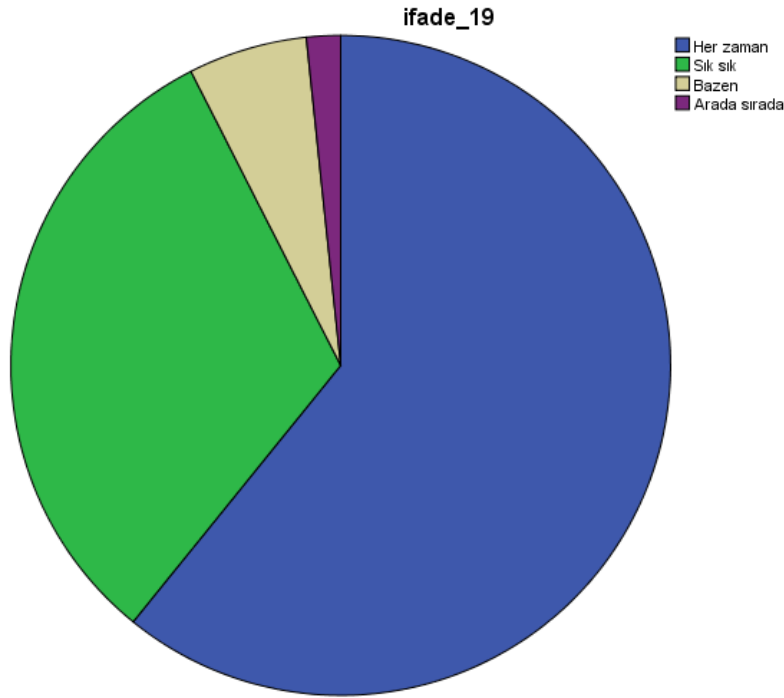

Şekil 4.28. İfade 18 Dağılımı

Tablo 4.29. “Vücut Dilimi Etkin Bir Biçimde Kullanabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	73	60,8
Sık sık	38	31,7
Bazen	7	5,8
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.29. ve Şekil 4.29’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Vücut Dilimi Etkin Bir Biçimde Kullanabilirim” İfadesine öğretmenlerin 73’ü (%60,8) her zaman, 38’i (%31,7) sık sık, 7’si (%5,8) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin %80’den fazlasının vücut dilini etkin bir şekilde kullanabildikleri görülmüştür.

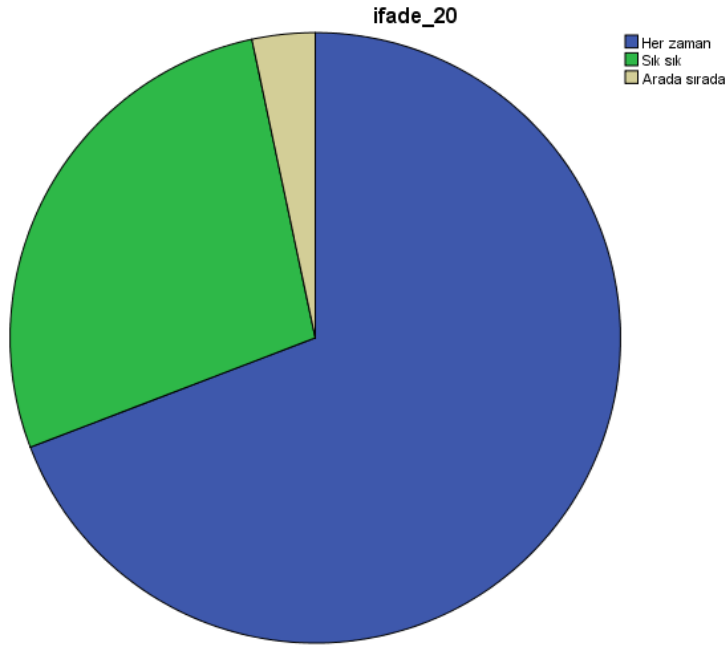

Şekil 4.29. İfade 19 Dağılımı

Tablo 4.30. “Velilerle Rahat İletişim Kurabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	83	69,2
Sık sık	33	27,5
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

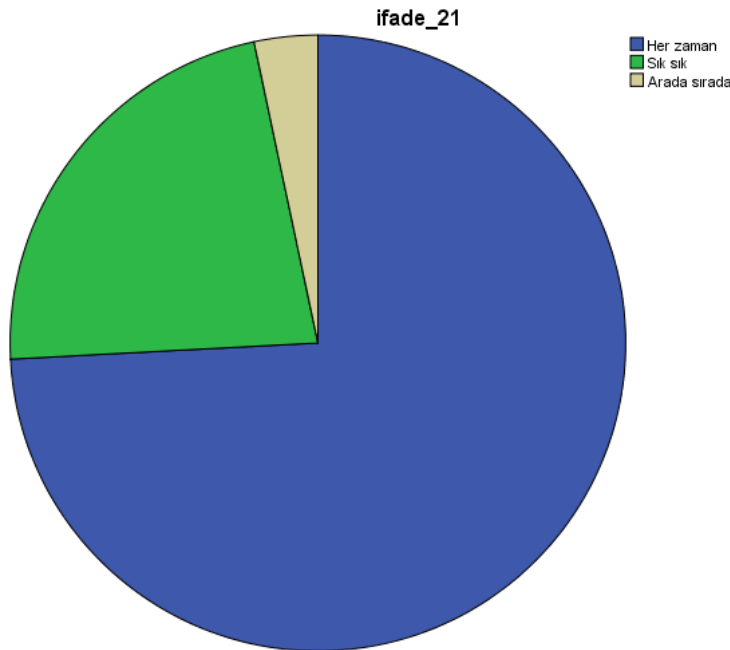
Tablo 4.30. ve Şekil 4.30’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Velilerle Rahat İletişim Kurabilirim” İfadesine öğretmenlerin 83’ü (%69,2) her zaman, 33’ü (%27,5) sık sık ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin %80’den fazlasının velilerle rahat iletişim kurduğu görülmüştür.

Şekil 4.30. İfade 20 Dağılımı

Tablo 4.31. “Okul Yöneticileri, Meslektaşlarım Ve Okul Personeli İle Kolay İletişim Kurabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	89	74,2
Sık sık	27	22,5
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.31. ve Şekil 4.31’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Okul Yöneticileri, Meslektaşlarım Ve Okul Personeli İle Kolay İletişim Kurabilirim” İfadesine öğretmenlerin 89’u (%74,2) her zaman, 27’si (%22,5) sık sık ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin %90’dan fazlasının Okul yöneticileri, meslektaşlarım ve okul personeli ile kolay iletişim kurabildiği görülmüştür.

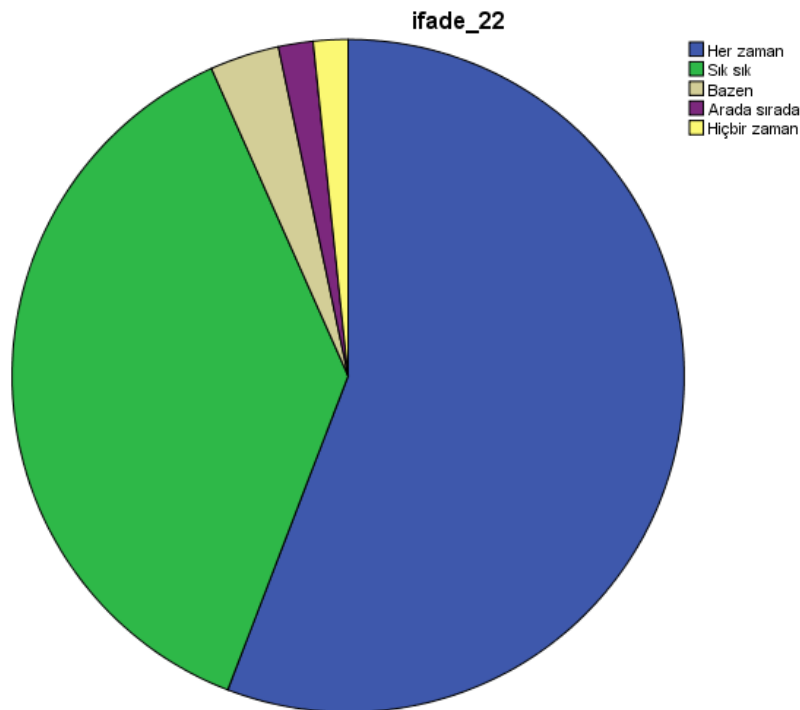

Şekil 4.31. İfade 21 Dağılımı

Tablo 4.32. “Öğretmenlik Yapabilmek İçin Özel Bir Yeteneğe Sahip Olduğumu Düşünüyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	67	55,8
Sık sık	45	37,5
Bazen	4	3,3
Arada sırada	2	1,7
Hiçbir zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.32. ve Şekil 4.32’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğretmenlik Yapabilmek İçin Özel Bir Yeteneğe Sahip Olduğumu Düşünüyorum” İfadesine öğretmenlerin 67’si (%55,8) her zaman, 45’i (%37,5) sık sık, 4’ü (%3,3) bazen, 2’si (%1,7) arada sırada ve 2’si (%1,7) hiçbir zaman cevabını vermiştir. Öğretmenlerin %90’dan fazlasının özel bir yeteneğe sahip olduğunu düşündüğü fakat %2 lik bir kısmın hiçbir zaman sahip olmadığını düşündüğü görülmüştür.

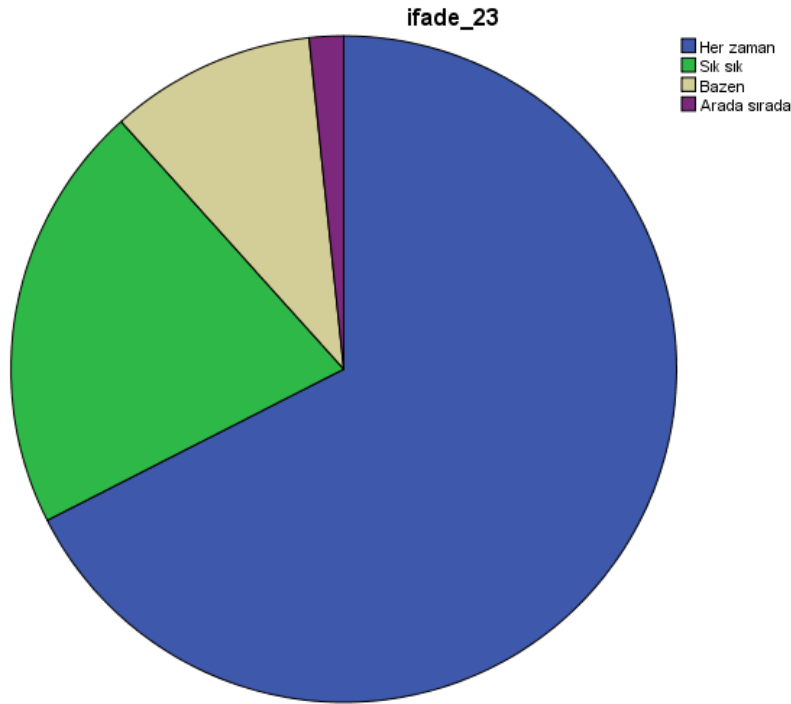

Şekil 4.32. İfade 22 Dağılımı

Tablo 4.33. “Çocuklarla Çalışmaktan Hoşlanırım.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	81	67,5
Sık sık	25	20,8
Bazen	12	10,0
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

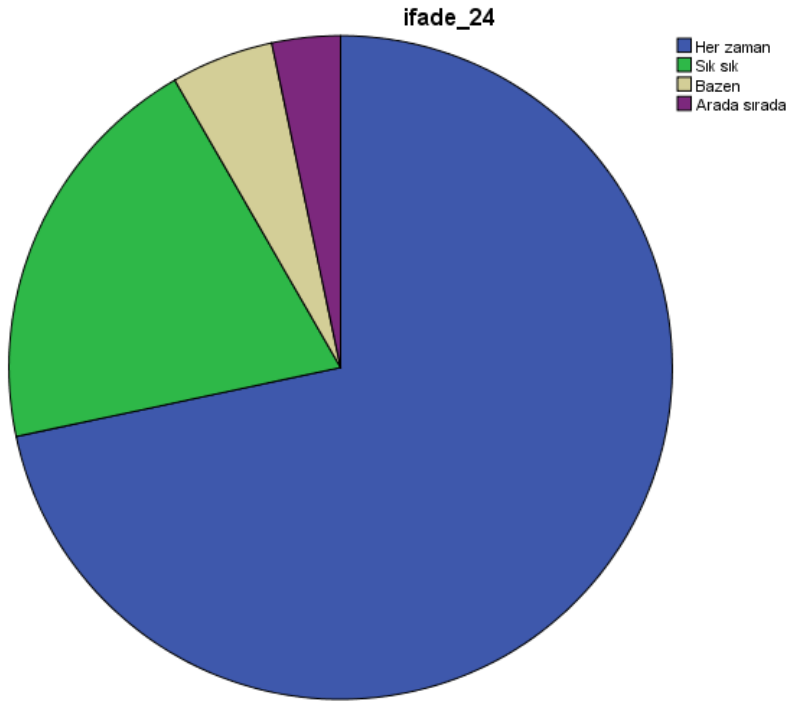
Tablo 4.33. ve Şekil 4.33’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Çocuklarla Çalışmaktan Hoşlanırım” İfadesine öğretmenlerin 81’i (%67,5) her zaman, 25’i (%20,8) sık sık, 12’si (%10,0) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin çoğunluğunun çocuklarla çalışmaktan hoşlandığı görülmüştür.

Şekil 4.33. İfade 23 Dağılımı

Tablo 4.34. “İyi Bir Öğretmen Olacağıma (Olduğuma) İnanıyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	86	71,7
Sık sık	24	20,0
Bazen	6	5,0
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.34. ve Şekil 4.34.’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “İyi Bir Öğretmen Olacağıma (Olduğuma) İnanıyorum” İfadesine öğretmenlerin 86’sı (%71,7) her zaman, 24’ü (%20,0) sık sık, 6’sı (%5,0) bazen ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin %90’dan fazlasının iyi bir öğretmen olduğuna inandığı görülmüştür.

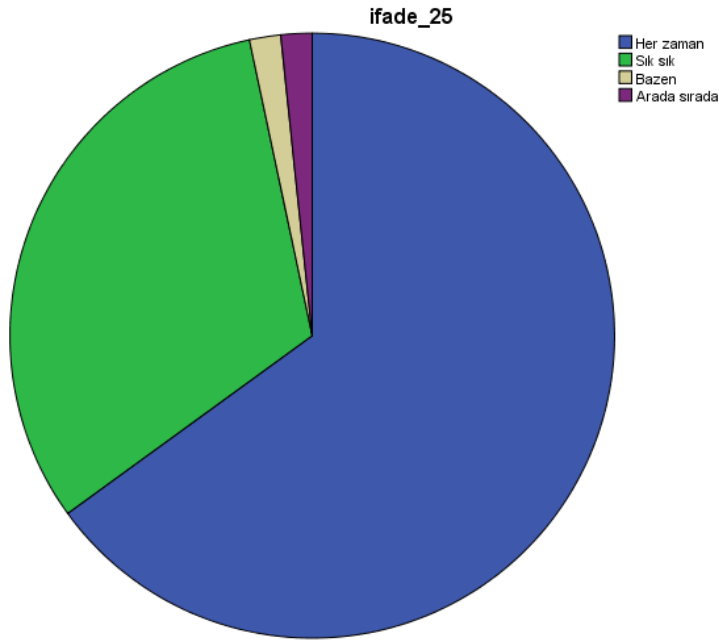

Şekil 4.34. İfade 24 Dağılımı

Tablo 4.35. “Amaçları Ve Hedef Davranışları Açık Biçimde İfade Edebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	78	65,0
Sık sık	38	31,7
Bazen	2	1,7
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.35 ve Şekil 4.35’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Amaçları Ve Hedef Davranışları Açık Biçimde İfade Edebilirim” İfadesine öğretmenlerin 78’i (%65,0) her zaman, 38’i (%31,7) sık sık, 2’si (%1,7) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin %90’dan fazlasının amaçları ve hedef davranışları açık biçimde ifade edebildiği görülmüştür.

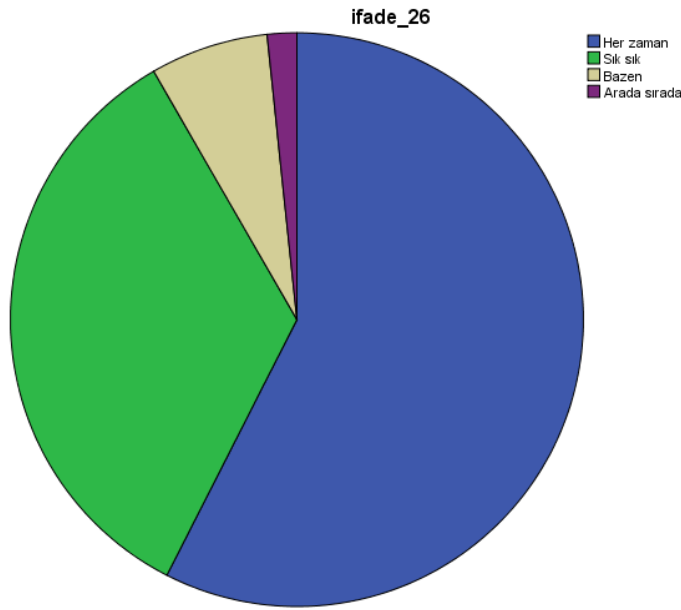

Şekil 4.35. İfade 25 Dağılımı

Tablo 4.36. “Bireysel Ve Sosyal Farklılıkları Dikkate Alarak Günlük Ders Planı Yapabilirim” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	69	57,5
Sık sık	41	34,2
Bazen	8	6,7
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.36 ve Şekil 4.36’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Bireysel Ve Sosyal Farklılıkları Dikkate Alarak Günlük Ders Planı Yapabilirim” İfadesine öğretmenlerin 69’u (%57,5) her zaman, 41’i (%34,2) sık sık, 8’i (%6,7) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının amaçları ve hedef davranışları açık biçimde ifade edebildiği görülmüştür.

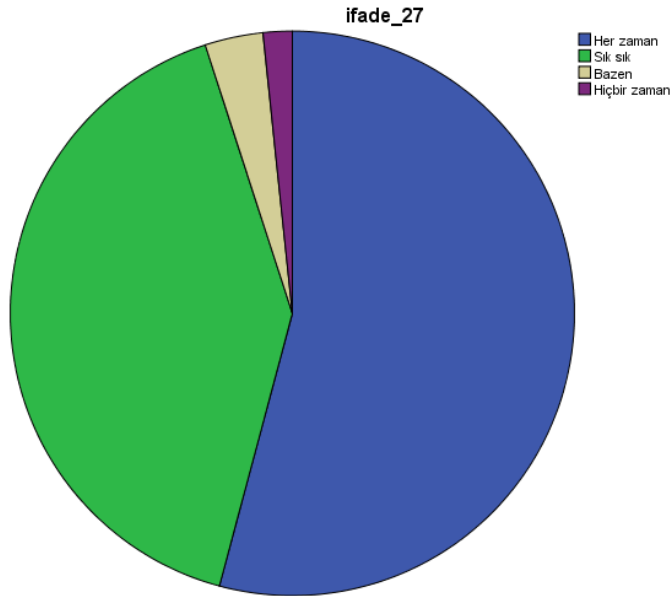

Şekil 4.36. İfade 26 Dağılımı

Tablo 4.37. “Planlama Yaparken Hedef Davranışları Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretim Etkinlikleri Düzenleyebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	65	54,2
Sık sık	49	40,8
Bazen	4	3,3
Hiçbir zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.37. ve Şekil 4.37.’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Planlama Yaparken Hedef Davranışları Gerçekleştirmeye Yönelik Öğretim Etkinlikleri Düzenleyebilirim” İfadesine öğretmenlerin 65’i (%54,2) her zaman, 49’u (%40,8) sık sık, 4’ü (%3,3) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının planlama yaparken hedef davranışları gerçekleştirmeye yönelik öğretim etkinlikleri düzenleyebildiği görülmüştür.

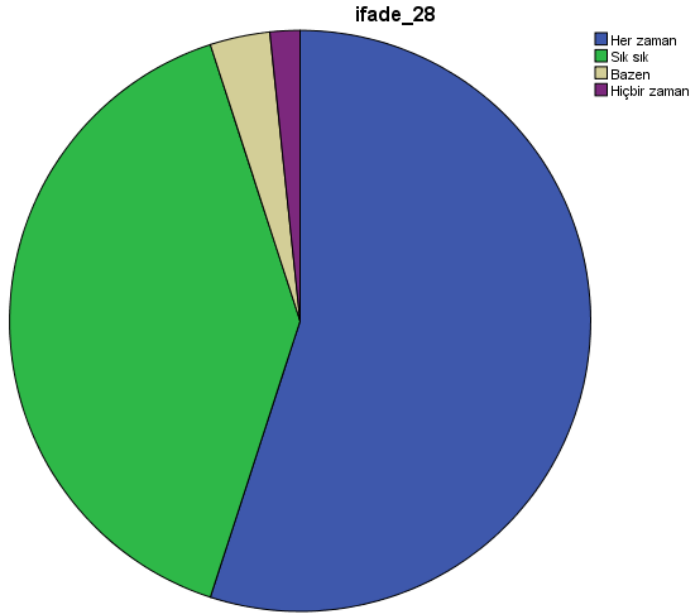

Şekil 4.37. İfade 27 Dağılımı

Tablo 4.38. “Yeterli Düzeyde Alan Ve Genel Kültür Bilgisine Sahip Olduğuma İnanıyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	66	55,0
Sık sık	48	40,0
Bazen	4	3,3
Hiçbir zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.38. ve Şekil 4.38.’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Yeterli Düzeyde Alan Ve Genel Kültür Bilgisine Sahip Olduğuma İnanıyorum” İfadesine öğretmenlerin 66’sı (%55,0) her zaman, 48’i (%40,0) sık sık, 4’ü (%3,3) bazen ve 2’si (%1,7) hiçbir zaman cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının yeterli düzeyde alan ve genel kültür bilgisine sahip olduğuma inandığı ve %2 lik bir kısmın hiçbir zaman inanmadığı görülmüştür.

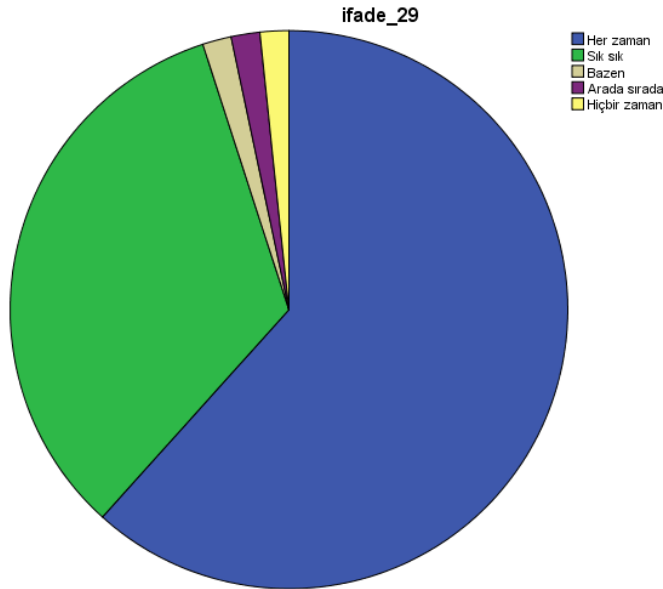
Şekil 4.38. İfade 28 Dağılımı

Tablo 4.39. “İstenen Konu İle İlgili İlke Ve Kavramları Anlaşılabilir Biçimde Öğretebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	74	61,7
Sık sık	40	33,3
Bazen	2	1,7
Arada sırada	2	1,7
Hiçbir zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.39. ve Şekil 4.39.’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “İstenen Konu İle İlgili İlke Ve Kavramları Anlaşılabilir Biçimde Öğretebilirim” İfadesine öğretmenlerin 74’ü (%61,7) her zaman, 40’ı (%33,3) sık sık, 2’si (%1,7) bazen, 2’si (%1,7) arada sırada ve 2’si (%1,7) hiçbir zaman cevabını vermiştir.

Öğretmenlerin büyük bir kısmının istenen konu ile ilgili ilke ve kavramları anlaşılabilir biçimde öğretebildiği ve %2 lik bir kısmın hiçbir zaman öğretmediği görülmüştür.

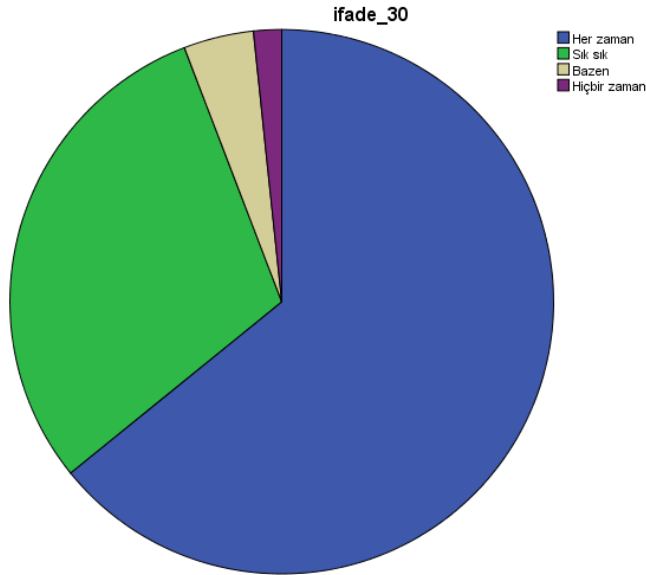

Şekil 4.39. İfade 29 Dağılımı

Tablo 4.40. “Öğrencilerin Anlatılan Konuya İlişkin Sorularına Uygun Ve Yeterli Cevaplar Verebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	77	64,2
Sık sık	36	30,0
Bazen	5	4,2
Hiçbir zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.40. ve Şekil 4.40’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğrencilerin Anlatılan Konuya İlişkin Sorularına Uygun Ve Yeterli Cevaplar Verebilirim” İfadesine öğretmenlerin 77’si (%64,2) her zaman, 36’sı (%30,0) sık sık, 5’i (%4,2) bazen ve 2’si (%1,7) hiçbir zaman cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının öğrencilerin anlatılan konuya ilişkin sorularına uygun ve yeterli cevaplar verebildiği ve %2 lik bir kısmın hiçbir zaman veremediği görülmüştür.

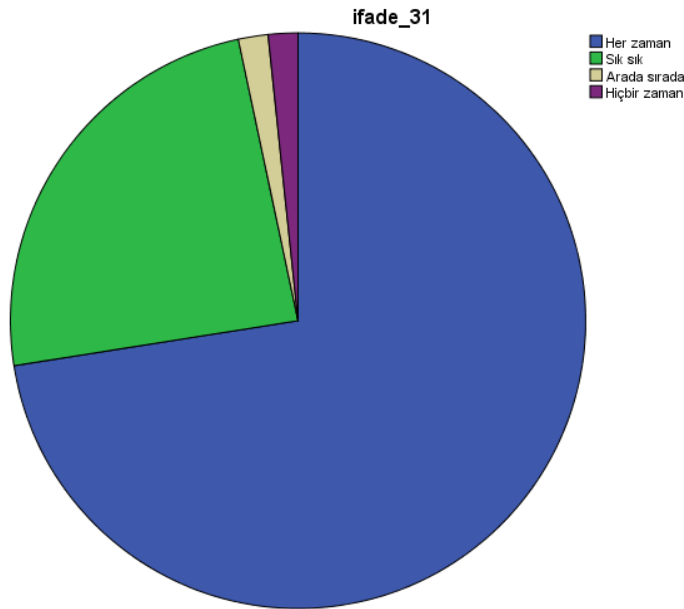

Şekil 4.40. İfade 30 Dağılımı

Tablo 4.41. “Türk Milli Eğitiminin Amaçlarına Ve İlkelerine Uygun Olarak Öğretmenlik Görevimi Yerine Getirebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	87	72,5
Sık sık	29	24,2
Arada sırada	2	1,7
Hiçbir zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.41 ve Şekil 4.41’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Türk Milli Eğitiminin Amaçlarına Ve İlkelerine Uygun Olarak Öğretmenlik Görevimi Yerine Getirebilirim” İfadesine öğretmenlerin 87’si (%72,5) her zaman, 29’u (%24,2) sık sık, 2’si (%1,7) bazen ve 2’si (%1,7) hiçbir zaman cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının Türk milli eğitiminin amaçlarına ve ilkelerine uygun olarak öğretmenlik görevimi yerine getirebildiği ve %2 lik bir kısmın hiçbir zaman getiremediği görülmüştür.

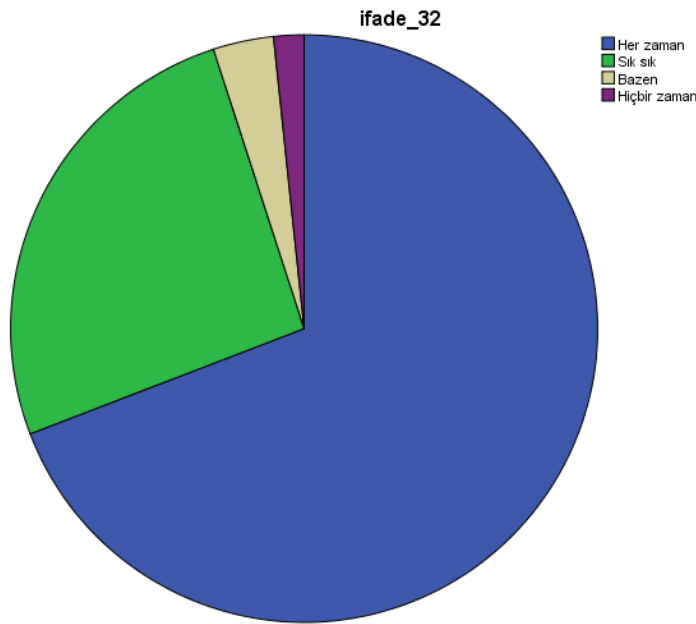

Şekil 4.41. İfade 31 Dağılımı

Tablo 4.42. “Sınav Ve Ödev Gibi Öğrenci Ürünleri, Notlandırma Ölçütleri Kullanarak Değerlendirebilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	83	69,2
Sık sık	31	25,8
Bazen	4	3,3
Hiçbir zaman	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.42. ve Şekil 4.42’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Sınav Ve Ödev Gibi Öğrenci Ürünleri, Notlandırma Ölçütleri Kullanarak Değerlendirebilirim” İfadesine öğretmenlerin 83’ü (%69,2) her zaman, 31’i (%25,8) sık sık, 4’ü (%3,3) bazen ve 2’si (%1,7) hiçbir zaman cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının sınav ve ödev gibi öğrenci ürünleri, notlandırma ölçütleri kullanarak değerlendirebildiği ve %2 lik bir kısmın hiçbir zaman değerlendiremediği görülmüştür.

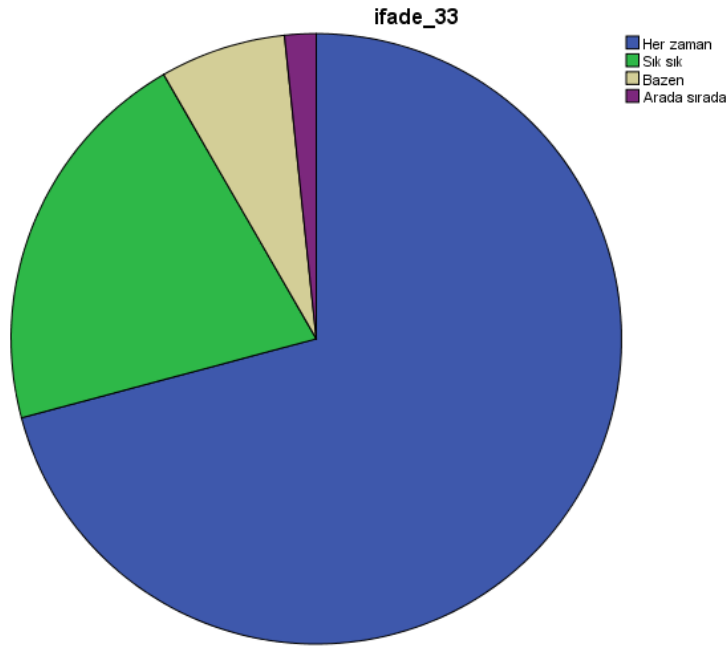

Şekil 4.42. İfade 32 Dağılımı

Tablo 4.43. “Öğretmenlik Mesleğinin “Dinamik” Olduğunu Düşünüyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	85	70,8
Sık sık	25	20,8
Bazen	8	6,7
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.43 ve Şekil 4.43’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğretmenlik Mesleğinin “Dinamik” Olduğunu Düşünüyorum” İfadesine öğretmenlerin 85’i (%70,8) her zaman, 25’i (%20,8) sık sık, 8’i (%6,7) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının öğretmenlik mesleğinin “dinamik” olduğunu düşündüğü görülmüştür.

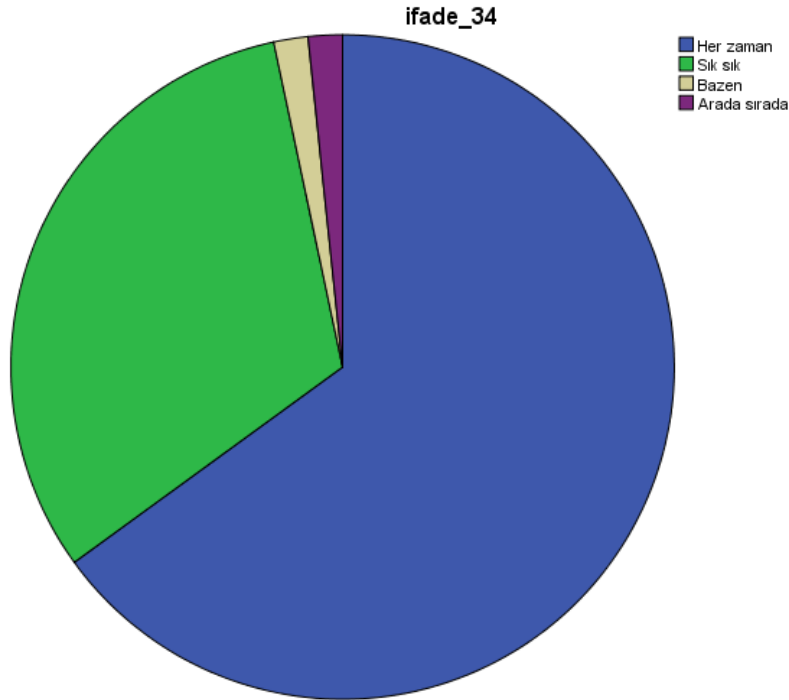

Şekil 4.43. İfade 33 Dağılımı

Tablo 4.44. “Bir Dersi Planlarken, O Planı Yürütebileceğime Güvenirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	78	65,0
Sık sık	38	31,7
Bazen	2	1,7
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.44 ve Şekil 4.44’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğretmenlik Mesleğinin “Dinamik” Olduğunu Düşünüyorum” İfadesine öğretmenlerin 78’i (%65,0) her zaman, 38’i (%31,7) sık sık, 2’si (%1,7) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının bir dersi planlarken, o planı yürütebileceğime güvendiği görülmüştür.

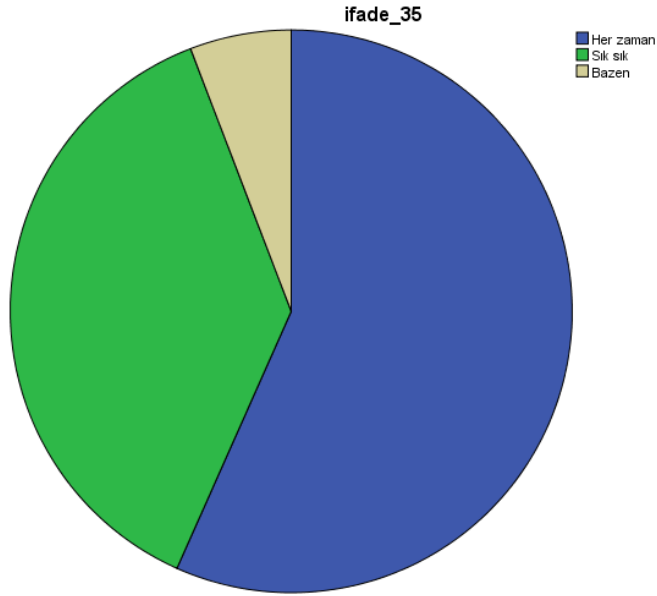

Şekil 4.44. İfade 34 Dağılımı

Tablo 4.45. “Öğrencilerin Düzeylerine Uygun, Onları Düşünmeye Sevk Edecek Sorular Sorabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	68	56,7
Sık sık	45	37,5
Bazen	7	5,8
Toplam	120	100,0

Tablo 4.45. ve Şekil 4.45’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Öğrencilerin Düzeylerine Uygun, Onları Düşünmeye Sevk Edecek Sorular Sorabilirim” İfadesine öğretmenlerin 68’i (%56,7) her zaman, 45’i (%37,5) sık sık ve 7’si (%5,8) bazen cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının öğrencilerin düzeylerine uygun, onları düşünmeye sevk edecek sorular sorabildiği görülmüştür.

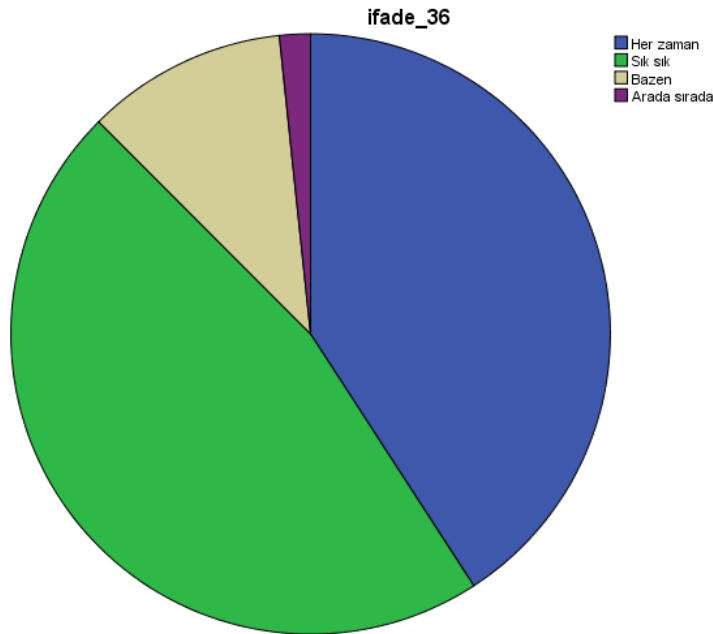

Şekil 4.45. İfade 35 Dağılımı

Tablo 4.46. “Beklenmeyi Tolere Edebilme Özelliğine Sahip Olduğumu Düşünüyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	49	40,8
Sık sık	56	46,7
Bazen	13	10,8
Arada sırada	2	1,7
Toplam	120	100,0

Tablo 4.46. ve Şekil 4.46’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Beklenmeyi Tolere Edebilme Özelliğine Sahip Olduğumu Düşünüyorum” İfadesine öğretmenlerin 49’u (%40,8) her zaman, 56’sı (%46,7) sık sık, 13’ü (%10,8) bazen ve 2’si (%1,7) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının beklenmeyi tolere edebilme özelliğine sahip olduğunu düşündüğü görülmüştür.

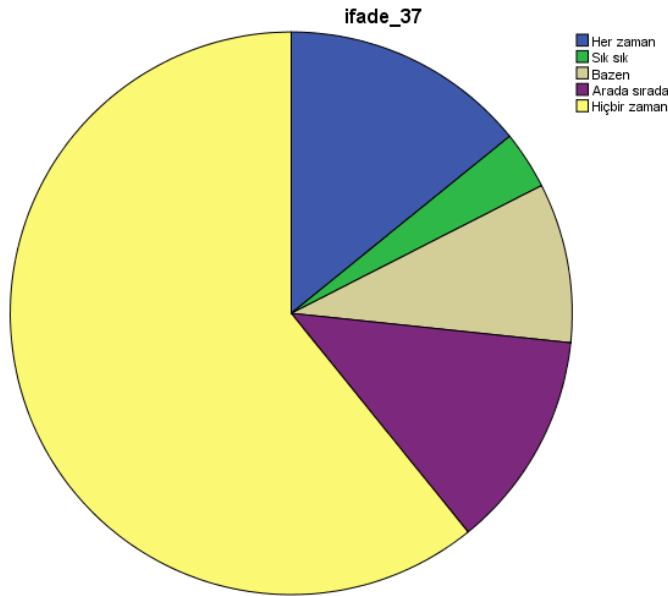

Şekil 4.46. İfade 36 Dağılımı

Tablo 4.47. “Herkesin Öğretmen Olabileceğini Düşünüyorum.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	17	14,2
Sık sık	4	3,3
Bazen	11	9,2
Arada sırada	15	12,5
Hiçbir zaman	73	60,8
Toplam	120	100,0

Tablo 4.47 ve Şekil 4.47’de görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Herkesin Öğretmen Olabileceğini Düşünüyorum” İfadesine öğretmenlerin 17’si (%14,2) her zaman, 4’ü (%3,3) sık sık, 11’i (%9,2) bazen, 15’i (%12,5) arada sırada ve 73’ü (%60,8) hiçbir zaman cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının “Herkesin Öğretmen Olabileceğini Düşünüyorum” fikrine katılmadığı görülmüştür.

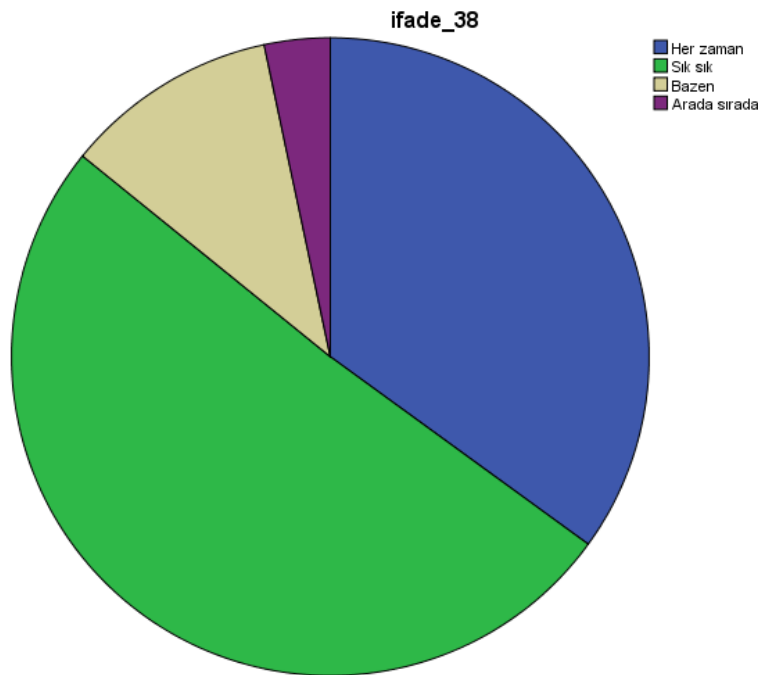

Şekil 4.47. İfade 37 Dağılımı

Tablo 4.48. “Bilgiyi Sosyal Yapılandırmış Bir Şekilde Öğrenciye Kazandırabilirim.” İfadesine Ait Frekans Dağılımı

	n	%
Her zaman	42	35,0
Sık sık	61	50,8
Bazen	13	10,8
Arada sırada	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.49. ve Şekil 4.49’da görüldüğü gibi, öğretmenlik yeterlilik belirleme envanteri “Bilgiyi Sosyal Yapılandırmış Bir Şekilde Öğrenciye Kazandırabilirim” İfadesine öğretmenlerin 42’si (%35,0) her zaman, 61’i (%50,8) sık sık, 13’ü (%10,8) bazen ve 4’ü (%3,3) arada sırada cevabını vermiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının “Bilgiyi Sosyal Yapılandırmış Bir Şekilde Öğrenciye Kazandırabilirim” fikrine katıldığı görülmüştür.

Şekil 4.48. İfade 38 Dağılımı

Tablo 4.49. Ölçeğe Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Minimum	Maximum	Ortalama	Std. Sapma
38,00	137,00	61,7667	18,82236

Tablo 4.49’da görüldüğü gibi, Öğretmen Yeterlilik Belirleme Envanterinden alınan en düşük puanın 38,00 ve ne yüksek puanının 137,00 olduğu tespit edilmiş, ayrıca ortalamasının 61,76 ve standart sapmasının 18,82 olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.50. Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeylerine Ait Dağılımı

	n	%
Düşük yeterlilik	98	81,7
Orta yeterlilik	18	15,0
Yüksek yeterlilik	4	3,3
Toplam	120	100,0

Tablo 4.50’de görüldüğü gibi, Öğretmen Yeterlilik Belirleme Envanterinden alınan puanlarının gruplaması yapılmış ve öğretmenlerin 98’i (%81,7) düşük yeterlilikte, 18’i (%15,0) orta yeterlilikte ve 4’ü (%3,3) yüksek yeterlilikte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.51. Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyi ile Merkez ve Taşra Arasındaki İlişki

		Çalışılan yerleşim yeri						χ^2	p
		Merkez		Taşra		Toplam			
		n	%	n	%	n	%		
Yeterlilik	Düşük yetkinlik	72	84	26	76	98	82	1,303	0,521
	Orta yetkinlik	12	14	6	18	18	15		
	Yüksek yetkinlik	2	2	2	6	4	3		
	Toplam	86	100	34	100	120	100		

Tablo 4.51’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile merkez ve taşrada görev yapma değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,521 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile merkez ve taşrada görev yapma değişkeni arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle, öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile çalışma yeri birbirinden bağımsızdır.

Tablo 4.52. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Cinsiyet İle İlişkisi

			Cinsiyet				χ^2	p
			Bayan		Erkek			
			n	%	n	%		
Çalışılan yerleşim Yeri	Merkez	Düşük yeterlilik	22	31	50	69	2,760	0,252
		Orta yeterlilik	6	50	6	50		
		Yüksek yeterlilik	0	0	2	100		
	Taşra	Düşük yeterlilik	6	23	20	77	0,673	0,714
		Orta yeterlilik	1	17	5	83		
		Yüksek yeterlilik	0	0	2	100		

Tablo 4.52’de görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,252 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile cinsiyet arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,673 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile cinsiyet arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle hem merkezdeki hem de taşradaki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile cinsiyeti birbirinden bağımsızdır.

Tablo 4.53. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Meslekte Çalışma Yılı İle İlişkisi

		Meslekte çalışma yılı								χ^2	p	
		1-5 yıl		5-10 yıl		10-15 yıl		15 yıl ve üzeri				
		n	%	n	%	n	%	n	%			
Çalışılan yerleşim yeri	Merkez	Düşük yeterlilik	16	22	6	8	12	17	38	53	17,179	0,009
		Orta yeterlilik	0	0	0	0	0	0	12	100		
		Yüksek yeterlilik	2	100	0	0	0	0	0	0		
Taşra	Düşük yeterlilik	9	35	8	31	3	12	6	23	6,742	0,345	
		Orta yeterlilik	4	67	0	0	0	0	2			33
		Yüksek yeterlilik	2	100	0	0	0	0	0			0

Tablo 4.53’de görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile meslekte çalışma yılı değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,009 < 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile merkezde çalışma yılı arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Böylelikle düşük yeterlilikte en yüksek oran 15 yıl ve üzeri süredir görev yapan öğretmenlere ait olduğu, orta yeterlilikte olan öğretmenlerin 15 yıl ve üzeri süredir ve yüksek yeterlilikte olan öğretmenlerin 1-5 yıldır öğretmenlik mesleği yaptığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda öğretmenlikte çalışma yılı arttıkça yeterliliğin düştüğü tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile meslekte çalışma yılı değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,345 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile meslekte çalışma yılı arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile çalışma yılı birbiri ile bağımlı iken, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile çalışma yılı birbiri ile bağımsızdır.

Tablo 4.54. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Çalışılan Kurum İle İlişkisi

	Çalışılan kurum								χ^2	p
	Sosyal bilimler-Fen Lisesi		Anadolu Lisesi		Meslek lisesi		Ortaokul			
	n	%	n	%	n	%	n	%		
Çalışılan yerleşim yeri Merkez	Düşük yeterlilik	00	20	28	16	22	36	50	18,199	0,006
	Orta yeterlilik	21	70	0	4	33	6	50		
	Yüksek yeterlilik	00	0	0	0	0	2	100		
Taşra	Düşük yeterlilik	14	13	50	12	46	0	0	4,291	0,296
	Orta yeterlilik	00	5	83	1	17	0	0		
	Yüksek yeterlilik	00	0	0	2	100	0	0		

Tablo 4.54'de görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile çalıştığı kurum değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,006 < 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile çalıştığı kurum arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Böylelikle düşük yeterlilikte en yüksek oran ortaokulda görev yapan öğretmenlere ait olduğu, orta yeterlilikte olan öğretmenlerin ortaokulda görev yaptığı ve yüksek yeterlilikte olan öğretmenlerin ortaokulda görev yaptığı tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile çalışılan kurum değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,345 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile çalışılan kurum arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile çalışılan kurum birbiri ile bağımlı iken, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile çalışılan kurum birbiri ile bağımsızdır.

Tablo 4.55. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Aylık Gelir İle İlişkisi

	Aylık gelir						χ^2	p	
	1000-3000 TL		3000-5000 TL		5000 TL ve üzeri				
	n	%	n	%	n	%			
Çalışılan Merkez Yerleşim Yeri	Düşük yeterlilik	0	0	34	89	38	79	6,480	0,039
	Orta yeterlilik	0	0	2	5	10	21		
	Yüksek yeterlilik	0	0	2	5	0	0		
Taşra	Düşük yeterlilik	2	40	10	67	14	100	12,205	0,016
	Orta yeterlilik	3	60	3	20	0	0		
	Yüksek yeterlilik	0	0	2	13	0	0		

Tablo 4.55’de görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile aylık gelir değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,039 < 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile aylık gelir arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Böylelikle düşük yeterlilikte en yüksek oran 5000 TL ve üzeri aylık gelire sahip öğretmenlere ait olduğu, orta yeterlilikte olan öğretmenlerin de 5000 TL ve üzeri aylık gelire sahip olduğu ve yüksek yeterlilikte olan öğretmenlerin ise 3000-5000 TL gelire sahip olduğu tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile aylık gelir değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,016 < 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile aylık gelir arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Böylelikle düşük yeterlilikte en yüksek oran 5000 TL ve üzeri aylık gelire sahip öğretmenlere ait olduğu, orta yeterlilikte olan öğretmenlerin de 3000-5000 TL aylık gelire sahip olduğu ve yüksek yeterlilikte olan öğretmenlerin ise 3000-5000 TL gelire sahip olduğu tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, hem merkezdeki hem de taşradaki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile çalışılan kurum birbiri ile bağımlıdır.

Tablo 4.56. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Eş Eğitim Düzeyi İle İlişkisi

	Eş eğitim düzeyi										χ^2	p	
	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Diğer				
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
Çalışılan Merkez Yerleşim Yeri	Düşük yeterlilik	2	3	2	3	8	11	56	78	4	6	5,791	0,671
	Orta yeterlilik	0	0	0	0	4	33	8	67	0	0		
	Yüksek yeterlilik	0	0	0	0	0	0	2	100	0	0		
Taşra	Düşük yeterlilik	2	8	0	0	3	12	18	69	3	12	10,212	0,116
	Orta yeterlilik	0	0	0	0	2	33	3	50	1	17		
	Yüksek yeterlilik	0	0	0	0	2	100	0	0	0	0		

Tablo 4.56’da görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile eş eğitim düzeyi değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,0671 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile eş eğitim düzeyi arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile eş eğitim düzeyi değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,252 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile eş eğitim düzeyi arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, hem merkezdeki hem de taşradaki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile eş eğitim düzeyi birbirinden bağımsızdır. Yani birbirlerini etkilememektedir.

Tablo 4.57. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Düzenli Spor Yapma Durumu İle İlişkisi

	Düzenli spor yapma durumu				χ^2	p	
	Evet		Hayır				
	n	%	n	%			
	Çalışılan yerleşim yeri Merkez	Düşük yeterlilik	42	58			30
	Orta yeterlilik	0	0	12	100		
	Yüksek yeterlilik	2	100	0	0		
Taşra	Düşük yeterlilik	18	69	8	31	3,219	0,200
	Orta yeterlilik	6	100	0	0		
	Yüksek yeterlilik	2	100	0	0		

Tablo 4.57’de görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile düzenli spor yapma değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,000 < 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile düzenli spor yapma durumu arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Böylelikle düşük yeterlilikte en yüksek oran düzenli spor yapan öğretmenlere ait olduğu, orta yeterlilikte olan öğretmenlerin düzenli spor yapmadığı ve yüksek yeterlilikte olan öğretmenlerin düzenli spor yaptığı tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile düzenli spor yapma değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,200 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile düzenli spor yapma arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile düzenli spor yapma birbiri ile bağımlı iken, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile düzenli spor yapma birbiri ile bağımsızdır.

Tablo 4.58. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Spor Branşı İle İlişkisi

	Spor Branşı						χ^2	p		
	Bireysel sporlar		Takım sporları		Hem bireysel hem de takım sporları					
	n	%	n	%	n	%				
Çalışılan yerleşim yeri	Merkez	Düşük yeterlilik	10	14	56	78	6	8	4,199	0,380
		Orta yeterlilik	4	33	8	67	0	0		
		Yüksek yeterlilik	0	0	2	100	0	0		
Taşra	Düşük yeterlilik	3	12	20	77	3	12	3,031	0,553	
	Orta yeterlilik	2	33	4	67	0	0			
	Yüksek yeterlilik	0	0	2	100	0	0			

Tablo 4.58’de görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile spor branşı değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,380 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile spor branşı arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile spor branşı değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,553 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile spor branşı arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, hem merkezdeki hem de taşradaki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile spor branşı birbirinden bağımsızdır. Yani birbirlerini etkilememektedir.

Tablo 4.59. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Spor Düzeyi İle İlişkisi

	Spor düzeyi						χ^2	p		
	Sağlık için egzersiz		Amatör		Profesyonel					
	n	%	n	%	n	%				
Çalışılan yerleşim yeri	Merkez	Düşük yeterlilik	40	56	28	39	4	6	4,790	0,310
		Orta yeterlilik	10	83	2	17	0	0		
		Yüksek yeterlilik	2	100	0	0	0	0		
Taşra	Düşük yeterlilik	19	73	5	19	2	8	9,571	0,048	
	Orta yeterlilik	2	33	4	67	0	0			
	Yüksek yeterlilik	0	0	2	100	0	0			

Tablo 4.59’da görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile spor düzeyi değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,310 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile spor düzeyi arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile spor branşı değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,553 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile spor branşı arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Böylelikle düşük yeterlilikte en yüksek oran sağlık için egzersiz yapan öğretmenlere ait olduğu, orta yeterlilikte olan öğretmenlerin de sağlık için egzersiz yaptığı ve yüksek yeterlilikte olan öğretmenlerin sağlık için egzersiz yaptığı tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile spor branşı birbiri ile bağımsız iken, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile spor branşı birbiri ile bağımlıdır.

Tablo 4.60. Merkez ve Taşrada Çalışan Öğretmenlerin Yeterlilik Düzeyinin Milli Sporcu Olma Durumu İle İlişkisi

	Milli sporcu olma durumu				χ^2	p	
	Evet		Hayır				
	n	%	n	%			
Çalışılan yerleşim yeri Merkez	Düşük yeterlilik	2	3	70	97	42,155	0,000
	Orta yeterlilik	0	0	12	100		
	Yüksek yeterlilik	2	100	0	0		
Taşra	Düşük yeterlilik	3	12	23	88	1,012	0,603
	Orta yeterlilik	0	0	6	100		
	Yüksek yeterlilik	0	0	2	100		

Tablo 4.60’da görüldüğü gibi, merkezde çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile milli sporcu olma değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,000 < 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile milli sporcu olma arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Böylelikle düşük yeterlilikte en yüksek oran milli sporcu olmayan öğretmenlere ait olduğu, orta yeterlilikte olan öğretmenlerin milli sporcu olmadığı ve yüksek yeterlilikte olan öğretmenlerin milli sporcu olduğu tespit edilmiştir.

Taşrada çalışan öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile milli sporcu olma değişkeni arasında ilişkiye bakılmış ve $p=0,603 > 0,05$ olduğu için yeterlilik düzeyi ile milli sporcu olma arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Diğer bir deyişle, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile milli sporcu olma birbiri ile bağımsız iken, merkezdeki öğretmenlerin yeterlilik düzeyi ile milli sporcu olma birbiri ile bağımlıdır.

Problemler	Var/Yok	
Öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin merkez ve taşrada görev yapmalarına göre değişmekte midir?	Değişmemektedir	
	<i>Merkez</i>	<i>Taşra</i>
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin cinsiyet değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Yok	Yok
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin meslekte çalışma yılı değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Var	Yok
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin çalışılan kurum değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Var	Yok
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin eş eğitim düzeyi değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Var	Var
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin aylık gelir değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Yok	Yok
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin düzenli spor yapma durumu değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Var	Yok
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin spor branşı değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Yok	Yok
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin spor düzeyi değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Yok	Var
Merkez ve taşrada görev yapan öğretmenlerin yeterlilik düzeyinin milli sporcu olma değişkeni ile ilişkisi var mıdır?	Var	Yok

5. TARTIŞMA

Beden eğitimi öğretmenlerinin merkezde ya da taşrada görev yapmasının öz yeterlilik düzeyi açısından fark oluşturmadığı yönünde sonuçlar elde edilen bu çalışmanın literatürdeki benzer konulu çalışmalar ile karşılaştırılması, tartışma başlığı altında bu kısımda gerçekleştirilecektir. Böylece benzer konuyu ele alan araştırmacıların elde ettiği sonuçlar hakkında fikir sahibi olunacaktır.

Çetin, Erenler Tekmen ve Şentürk (2016), mesleki öz yeterlilik ve bağlılık ile bilgi paylaşımı arasındaki ilişkiyi ele almışlardır. Araştırmacıların elde ettiği sonuçlar bağlılık ve mesleki öz yeterlilik arasında doğru orantılı ilişki olduğunu göstermiştir. Örgütsel davranışların mesleki öz yeterlilik ile ilişkisi bulunduğu anlamına gelen bu sonuç, mesleki öz yeterlilik algısının nelerin etrafında şekillenebileceğini göstermesi bakımından önemlidir. Mesleki öz yeterliliğin kapsamına yönelik ulaşılan sonuçlar, bu çalışmayla benzer yönleri oluştursa da öğretmenlerle ilgili bir sonucun olmaması çalışmalar arasındaki farklı yönleri meydana getirmektedir.

Kahyaoğlu ve Yangın (2008), öğretmen adaylarının mesleki öz yeterliliklerine dair görüşlerini araştırdıkları çalışmada 330 öğretmen adayı ile görüşme gerçekleştirmiştir. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre öğretmen adaylarının mesleki öz yeterlilik konusunda yeterli düzeyde oldukları ve bilgi sahibi oldukları görülmüştür. Fen bilgisi öğretmenlerinin mesleki öz yeterlilik konusunda diğer öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu çalışmanın dikkat çeken sonuçlarından birisidir. Beden eğitimi öğretmenleri hakkında bir sonuca rastlanmaması, çalışmaların sonuçlarının temel ayırım noktasıdır.

Uysal ve Kösemem (2013), öğretmen adaylarının genel öz yeterlilik inançlarını araştırdıkları çalışmada toplam 117 kişiyle görüşme gerçekleştirmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin öz yeterlilik konusundaki inançları; cinsiyet, yaş, sınıf ve bölüm değişkenleri açısından herhangi bir farklılık göstermemektedir. Demografik özellikler noktasında ulaşılan sonuçlar, bu çalışma ile benzer sonuçların elde edildiğini ortaya koymaktadır.

Pajares (2003), öz yeterlilik inançları ile ilgili yapmış olduğu çalışmada akademik açıdan öz yeterliliğin başarının ön koşulları arasında yer aldığı yönünde sonuçlar elde etmiştir. Akademik ortamda pozitif yönde çıktılar elde edebilmek için

öz yeterliliğin motivasyon ile ilişkisinin belirleyici olduğu, elde edilen sonuçlardan bir diğeridir. Araştırmacının elde ettiği sonuçlar bu çalışmadaki sonuçlara göre farklılık gösteren bir yapıdadır. Motivasyon ve öğrencinin öz yeterlilik inancı arasındaki ilişkinin gelecekteki akademik tercihlerin belirleyicileri arasında yer aldığı da araştırmanın dikkat çeken sonuçları arasındadır.

Honorio, Calixto, Antonio ve Purificacion (2010), aritmetik problem çözümünün öz yeterlilik inancı ile ilişkisini araştırdığı çalışmada 268 öğrenciyi içerecek şekilde incelemelerde bulunmuşlardır. Ulaşılan sonuçlar, göre öz yeterlilik inancı ile aritmetik problem çözme becerileri arasında pozitif yönlü bir etkileşim olduğunu göstermiştir. Araştırmada aynı zamanda öğrencilerin doğru vizyona sahip olmasının öz yeterlilik inancı ile problem çözme becerisi ilişkisinde belirleyici bir konumda olduğu tespit edilmiştir. Öz yeterlilik algısının incelendiği kitle bakımından bu iki çalışma birbirinden ayrılmaktadır.

Uysal (2013), akademisyenlerin öz yeterlilik inançlarını araştırdığı çalışmada, eğitim fakültesinde görevli 80 akademisyenle görüşmeler gerçekleştirmiştir. Araştırmacının ulaştığı sonuçlar, akademisyenlerin öz yeterlilik konusundaki algılarının akademisyenlik mesleği bakımından yeterli olduğu yönündedir. Ayrıca araştırmada akademisyenlerin öz yeterlilik inançlarının cinsiyet, bölüm ve unvan gibi değişkenlerin etkisi altında olmadığı yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Öğretmenler üzerinde yapılan bu çalışmayla akademisyenler özelinde yapılan çalışma, aynı sektörde görev yapan bireylerin öz yeterlilik konusundaki algılarından oluşması sebebiyle benzer yönde sonuçlar olarak kabul edilmektedir.

Orth ve Robins (2014), yapmış oldukları araştırmada yaş faktörünün öz yeterlilik üzerindeki anlamlı etkisini tespit etmiştir. Çalışmada orta yetişkinlik döneminde öz yeterlilik düzeyinin artış gösterdiği yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmacılara göre öz yeterlilik seviyesi 50-60 yaş aralığına kadar artış göstermektedir. Öz yeterlilik seviyesi, yaşlılık döneminde ise düşüş göstermeye başlamaktadır. Araştırmanın öne çıkan sonuçlarından bir tanesi de öz yeterlilik konusunda artış ve azalışların düzenli ve istikrarlı bir şekilde gerçekleştiğini gösteren sonuçlardır. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar ile araştırmacıların elde ettiği

sonuçların mesleki öz yeterlilik açısından benzeşmemesi, farklılıkları meydana getirmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

İl merkezinde ve taşrada görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki öz yeterliliklerinin karşılaştırıldığı çalışmada elde edilen bulgular mesleki öz yeterlilik düzeyinin beden eğitimi öğretmenlerinin taşrada görev yapmaları ile merkezde görev yapmalarına göre değişmediğini ortaya koymuştur. Bu sonucu ortaya çıkaran başlıca faktörler bu kısımda irdelenecektir. Mesleki öz yeterlilik, çalışanların başarılı olup olmayacaklarının belirleyicilerindedir. Mesleki öz yeterlilik durumuna göre çalışanlarda iş tatmini ya da tükenmişlik gibi farklı yönde sonuçların ortaya çıkabileceği çalışmada elde edilen sonuçlardan birisidir.

Kütahya ili içerisinde görev yapan 120 öğretmenin katıldığı araştırmada elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin hemen hepsi dersi amacına uygun bir biçimde sürdürme, öğrencileri hedef davranışlara göre değerlendirme, öğrencilere uygun geri dönütler verebilme gibi konularda yeterlilik sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki öz yeterlilik düzeylerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Merkezde ve taşrada görev yapan öğretmenler, başarılı öğretmen olup olamayacakları sorusuna iyi öğretmen olacaklarına inanç duydukları anlamına gelen yanıtlar vermiştir. Öğretmenlerin mesleki öz yeterlilik ve kendilerine güven açısından yüksek değerlere sahip olduğu bu sonuç aracılığıyla anlaşılmaktadır.

Aylık gelir, meslekte çalışma süresi, düzenli spor yapma gibi konularda merkezde görev yapan öğretmenler ve taşrada görev yapan öğretmenler karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre merkezdeki öğretmenlerin taşradaki öğretmenlere göre daha yüksek gelir elde etmekte ve düzenli spor alışkanlığına sahip olmaktadır. Meslekte çalışma süresi bakımından da merkezin taşraya göre daha yüksek seviyede olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin tercihlerinin merkezde çalışmak olduğunu göstermesi bakımından bu sonuç önemlidir.

Çalışmada ulaşılan başlıca sonuçlardan bir tanesi merkezde görev yapan öğretmenler ile taşrada görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin kurum değişkeni ile ilişkili olduğudur. Bu noktada merkezdeki kurumların daha yüksek düzeyde öz yeterlilik sonucu doğuracak biçimde bir içeriğine sahip olduğu yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Merkezde ve taşrada görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin spor yapma durumu ile ilişkisine yönelik yapılan değerlendirmede merkezdeki öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin daha yüksek olmasını sağlayacak şekilde bir etkileşim olduğunu gösteren sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin merkezde ya da taşrada görev yapmalarının milli sporcu olmaları üzerinde bir etkisi olup olmadığının araştırıldığı çalışmada merkezde görev yapan öğretmenlerin daha yüksek oranda milli sporcu oldukları tespit edilmiştir. Milli sporcu olma konusunda daha avantajlı bir yapıda olan merkezde görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik konusunda da taşrada görev yapan öğretmenlere karşı üstünlüklerinin oluşması söz konusudur.

Beden eğitimi öğretmenlerinin merkezde ya da taşrada görev yapmasının mesleki öz yeterlilik üzerindeki etkisine yönelik araştırma gereğince yapılan çalışmada öğretmenlerdeki mesleki öz yeterlilik düzeyinin cinsiyet, aylık gelir, eş durumu, spor branşı gibi değişkenlerin etkisi altında olmadığı yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Milli sporcu olma, spor düzeyi, düzenli spor yapma, çalışılan kurum, çalışma yılı gibi değişkenler ise anlamlı farklılıklar içerecek şekilde sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre merkezde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile taşrada görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki öz yeterlilik düzeyleri birbirinden farklılık göstermemektedir. Ancak merkezde görev yapan öğretmenlerin sahip oldukları olanakların taşrada görev yapan öğretmenlere göre fazla olması ve bunun milli sporcu olmayı etkilediği yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Bu temel sonuçlar göz önünde bulundurularak aşağıdaki öneriler getirilmektedir:

Öneriler

- Merkezdeki ve taşradaki okulların sahip oldukları olanaklar arasındaki fark mümkün mertebe düşük seviyeye indirilmeli, mümkünse ortadan kaldırılmalıdır.
- Beden eğitimi öğretmenlerinin düzenli spor yapması sağlanmalıdır.
- Merkez ve taşra okulları için fark etmeksizin spor yapma alışkanlığı kazanımına yönelik girişimlerde bulunulmalıdır.

- Beden eğitimi öğretmenlerinin derslerde ve branşlarda öz yeterlilik düzeyini artıracak yönde uygulamalar geliştirilmelidir.
- Öğretmen öz yeterliliklerini yükseltmek adına seminerler düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

1. Akın, A., Başören, M. (2015). Algılanan empatik öz yeterlilik ve sosyal öz yeterlilik ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 603-610.
2. Arastaman, G. (2013). Eğitim ve fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin öz yeterlilik inançları ve öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (2), 205-217.
3. Arseven, A. (2016). Öz yeterlilik: bir kavram analizi. *Turkish Studies*. 11 (19), 63-80.
4. Arslan, G., Balkıs, M. (2016). Ergenlerde duygusal istismar, problem davranışlar, öz yeterlilik ve psikolojik sağlık arasındaki ilişki. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi*. 6 (1), 8-22.
5. Aydın, R., Ömür, Y.E., Argon, T. (2014). Öğretmen adaylarının öz yeterlilik algıları ile akademik alanda erteleme düzeylerine yönelik görüşleri. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 40, 1-12.
6. Bandura, A. (2005). Guide for constructing self-efficacy scales. *Self-Efficacy Beliefs of Adolescents*, 307-337.
7. Bleidorn, W., Arslan, R.C., Denissen, J.J.A., Rentfrow, P.J., Gebauer, J.E., Potter, J. ve Gosling, S.D. (2016). Age and gender differences in self-esteem: a cross-cultural window. *Journal of Personality and Psychology*, 111 (3), 396-410.
8. Bolat, O.İ. (2011). Öz yeterlilik ve tükenmişlik ilişkisi: lider-üye etkileşiminin aracılık etkisi. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 11 (2), 255-266.
9. Çetin, A., Erenler Tekmen, E., Şentürk, M. (2016). Mesleki bağlılık ve mesleki öz yeterlilik algısının bilgi paylaşımı davranışına etkisi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1-27.
10. Çetin, F., Basım, H.N. (2010). İzlenim yönetimi taktiklerinde öz yeterlilik algısının rolü. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 35, 255-269.
11. Delen, E. (2016). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleki öz yeterlilik algıları ve mesleğe karşı tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

12. Demirdağ, S. (2015). Öğrencilerin akademik öz yeterliliklerinin yetenek, ortam ve eğitim kalitesine göre karşılaştırılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 315-323.
13. Ekici, G. (2005). Biyoloji öz yeterlilik ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 85-94.
14. Ekinci, N. (2015). Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları ve öğretmen öz yeterlilik inançları arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (1), 62-76.
15. Flores, E.R. (2013). Self concept and self efficacy beliefs as predictors of writing performance of college freshman students. De La Salle University Manila Research Congress, 7-9 March, 1-10.
16. Honorio, S.P., Calixto, G.B., Antonio, F.C., Purificacion, S.V. (2010). Self regulated learning, self efficacy beliefs and performance during the late childhood. *Relieve*, 16 (2), 1-18.
17. Kahyaoğlu, M., Yangın, S. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının mesleki öz yeterliliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (1), 73-84.
18. Kaleli, F. (2016). *Öz yeterlilik ile akademik başarıya güdülenme arasındaki ilişki: ortaokul öğrencileri örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
19. Kartopu, S. (2015). *Öz yeterlilik kimlik duygusu & dindarlık eğilimi*. Gümüşhane: Gümüşhane Üniversitesi Yayınları.
20. Kaya, V.H., Polat, D., Karamüftüoğlu, İ.O. (2014). Fen bilimleri öğretimine yönelik öz yeterlilik ölçeği geliştirme çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 28, 581-595.
21. Kotaman, H. (2008). Öz yeterlilik inancı ile öğrenme performansının geliştirilmesine ilişkin yazın taraması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (1), 111-133.
22. Manning, M.A. (2007). Self-concept and self-esteem in adolescents. *Student Services*, February, 11-15.
23. Oğuz, A. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlilik inançları. *VIII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitim Sempozyumu*, 21-23 Mayıs, 15-28.

24. Orth, U. ve Robins, R.W. (2014). The development of self-esteem. *Current Directions in Psychological Science*, 23 (5), 381-387.
25. Özdemir, S.M. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecine ilişkin öz yeterlilik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. 54, 277-306.
26. Özerkan, E. (2007). *Öğretmenlerin öz yeterlilik algıları ile öğrencilerin sosyal bilgiler benlik kavramları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
27. Pajares, F. (2003). Self efficacy beliefs, motivation and achievement in writing: a review of the literature. *Reading & Writing Quarterly*, 19, 139-158.
28. Saracaloğlu, A.S., Yenice, N., Özden, B. (2013). Fen bilgisi, sosyal bilgiler ve sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen öz yeterlilik algılarının ve akademik kontrol odaklarının incelenmesi. *Pamukkale Üniversite Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 227-250.
29. Timur, B., Taşar, M.F. (2013). Fen öğretiminde bilgisayar kullanımına yönelik öz yeterlilik inancı ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*. 10 (3), 59-71.
30. Tunca, N., Alkın Şahin, S. (2014). Öğretmen adaylarının bilişötesi (üstbiliş) öğrenme stratejileri ile akademik öz yeterlilik inançları arasındaki ilişki. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 4 (1), 47-56.
31. Uysal, İ. (2013). Akademisyenlerin genel öz yeterlilik inançları: AİBÜ eğitim fakültesi örneği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3 (2), 144-151.
32. Uysal, İ., Kösemen, S. (2013). Öğretmen adaylarının genel öz yeterlilik inançlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 2 (2), 217-226.
33. Ülper, H., Bağcı, H. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine dönük öz yeterlilik algıları. *Turkish Studies*, 7 (2), 1115-1131.
34. Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., Özer, N. (2009). Ortaöğretim öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (17), 1-16.

35. Yıldırım, A. (2011). *Sınıf öğretmeni adaylarının mesleki öz yeterlilik algıları ile mesleki kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
36. Yılmaz, E., Tomris, G., Kurt, A.A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik inançları ve teknolojik araç-gereç kullanımına yönelik tutumları: Balıkesir ili örneği. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 6 (1), 1-26.
37. Yokuş, T. (2014). Müzik öğretmeni adaylarının eğitime-öğretme öz yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2 (2), 43-56.
38. Yüksel, K., Diken, İ.H., Aksoy, V., Karaaslan, Ö. (2012). Rehber öğretmen adaylarının özel eğitimde psikolojik danışma ve rehberliğe ilişkin öz yeterlilik algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 137-148.